

การติดตามและประเมินผลโครงการไทยนิยมยั่งยืน

ประจำปีงบประมาณ 2561

Monitoring and Evaluation of the Thai Appreciation and Sustainability Project
in Fiscal Year 2018

กลุ่มติดตามและประเมินผล

สำนักวิชาการและแผนงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กันยายน 2561

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 20 โครงการเป็นเงินงบประมาณ 24,300.6945 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการภายใต้แผน ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร

การปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรหมายถึงการขับเคลื่อนการผลิตด้านเกษตรกรรม 2 ประการคือ การผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการค้าหรือพาณิชย์ภายใต้หลักคิดการตลาดนำการผลิตกับการเกษตรกรรม เพื่อความยั่งยืนให้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค หรือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของเกษตรกรโดยการเกษตรเพื่อ การผลิตทั้ง 2 ประการ มีเป้าหมายเดียวกันเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรที่ดีขึ้นและมีรายได้เพียงพอพ้น ความยากจน เพื่อให้การดำเนินงานทั้ง 20 โครงการตามแผนปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเป็นไปตาม นโยบายของรัฐบาล และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใน สังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าของโครงการ ที่เป็นหน่วยดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการบริหารงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมทั้งระเบียบ กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่อง คุ่มค่า และความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ดังนี้ ตามแผนงานยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรและแผน ยุทธศาสตร์เสริมศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้ 3 โครงการหลัก คือ 1) โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำชุมชน จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม การก่อสร้างฝายชะลอน้ำประเภทชั่วคราวในเขต ปฏิรูปที่ดิน และกิจกรรม การก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล. เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ขนาด 30 ลูกบาศก์เมตร 2) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ จำนวน 1 กิจกรรม คือกิจกรรม การพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลตามแนวทาง ศาสตร์พระราชา และ 3) โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบ โคกหนองนาโมเดล 4 ภาค และกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมงบประมาณทั้งสิ้น 26.7792 ล้านบาท

1. โครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชน งบประมาณ 14.7766 ล้านบาท มี 2 กิจกรรม ได้แก่

1.1) กิจกรรม การก่อสร้างฝายชะลอน้ำประเภทชั่วคราวในเขตปฏิรูปที่ดิน มีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยลดความรุนแรงและอัตราเร่งของกระแสน้ำในลำธาร ทำให้ระยะเวลาการไหลของน้ำเพิ่มมากขึ้น สามารถบรรเทาความรุนแรงอันเกิดจากการกัดเซาะพังทลายของดินบริเวณสองฝั่งลำธาร ช่วยกักเก็บตะกอนที่ไหลลงมากับน้ำในลำธาร ทำให้ช่วยยืดอายุของแหล่งน้ำทางตอนล่างให้ต้นเงินช้าลง และคุณภาพของน้ำดีขึ้น ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางด้านชีวภาพ (Bio – Diversity) ของระบบนิเวศน์ให้แก่พื้นที่ด้านข้าง ซึ่งเมื่อความชุ่มชื้นเพิ่มมากขึ้นจะทำให้แหล่งอาหารของชาวบ้าน มีมากขึ้นด้วย และช่วยกักเก็บน้ำไว้ เป็นแหล่งน้ำสำหรับใช้ในการอุปโภคบริโภคเกษตรกรรม ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และ ในการทำเกษตรกรรมมีเป้าหมายดำเนินการทั้งหมด 244 แห่งภายใน 23 จังหวัด แบ่งเป็น ภาคเหนือ 11 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 จังหวัด ภาคกลาง 2 จังหวัด พื้นที่ดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินใช้งบประมาณ 6,482,820 บาท

1.2) กิจกรรม การก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล. เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ขนาด 30 ลูกบาศก์เมตร มีวัตถุประสงค์ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภคภายในชุมชน เพื่อใช้สำรองน้ำไว้ในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง เพื่อใช้ในการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง และเกิดการจ้างงานภายในชุมชนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน เป้าหมายดำเนินการพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งหมด 8 แห่งๆละ 10 ถัง รวม 80 ถัง ภายใน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา 3 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี 3 แห่ง จังหวัดกาฬสินธุ์ 1 แห่ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 แห่ง มีพื้นที่ดำเนินการใช้งบประมาณจำนวน 8,293,800 บาท

1.1 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลการติดตามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 รายพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.39 เป็นเพศหญิง และเป็นเพศชายร้อยละ 45.61 และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 49 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมโครงการคือ 20 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุด คือ 73 ปี เมื่อพิจารณาในด้านการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรทุกคน (ร้อยละ 100) ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นหลักรวมทั้งสิ้น 8,293,800 บาท

1.1.2 ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนพบว่า ในปีงบประมาณ 2561 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนจำนวน 244 แห่งหรือคิดเป็นร้อยละ 96.83 จากแผนงานงบประมาณ โดยโครงการย่อยที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จร้อยละ 100 คือ

โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) ในขณะที่โครงการก่อสร้างถึงเก็บน้ำยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ เมื่อพิจารณาในด้านเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการติดตามพบว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 5.3223 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 36.02 ของแผนงานงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานรายโครงการ โดยโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้สูงสุดคือ โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) (ร้อยละ 71.80) และโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ต่ำสุดคือ โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ (ร้อยละ 7.99)

จากผลการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดย ส.ป.ก. สามารถดำเนินการก่อสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนได้เพียง 244 แห่งหรือร้อยละ 96.83

1.1.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ผลการติดตามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนพบว่าร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการอยู่ที่ร้อยละ 96.74

ส่วนในด้านผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมเท่ากับร้อยละ 96.74 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการติดตามและประเมินผลข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังนี้

1.1.4.1 โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว)

1) เนื่องจากในระหว่างการก่อสร้างเป็นฤดูฝน เกิดฝนตกชุกมีน้ำขังในลำห้วย ทำให้การขนย้ายวัสดุเข้าพื้นที่เป็นไปด้วยความยากลำบากและเกิดความล่าช้าควรดำเนินการสร้างในฤดูอื่นเพื่อทำให้การดำเนินงานกระทำได้สะดวกและสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

2) ไม่มีแรงงานเข้ามารับจ้างเนื่องจากเข้าสู่ฤดูกาลเพาะปลูกพืชไร่ ดุลแลสวนผลไม้ควรดำเนินการแก้ไขในทำนองเดียวกับข้อ 1

3) ราคาวัสดุก่อสร้างไม่ตรงตามใบ BOQ (ราคากลาง) ควรกำหนดราคาวัสดุให้เหมาะสมกับท้องถิ่นหรือคิดราคาจากพื้นที่ก่อสร้าง

4) การจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานของโครงการมีความล่าช้าขั้นตอนยุ่งยากทำให้เสียเวลา อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในครั้งต่อไป ซึ่งควรเร่งรัดและวางแผนการจ่ายเงินค่าจ้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) การจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้าไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ทำให้ผลการดำเนินงานโดยรวมเกิดความล่าช้าตามไปด้วย ดังนั้นในปีงบประมาณถัดไปจึงควรเร่งรัดให้มีการจัดสรรงบประมาณที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

1.1.4.2 โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ

โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำมีอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานคือ การไม่มีผู้รับจ้างยื่นเสนอราคา ทำให้ไม่สามารถผูกพันสัญญาได้ภายใน 30 กันยายน 2561 ประกอบกับระยะเวลาในการก่อสร้างถังใช้ระยะเวลาเวลาดำเนินการถึง 150 วัน ซึ่งการจ่ายค่าแรงงานไม่สามารถผูกพันข้ามปีงบประมาณได้ จึงทำให้ ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างถังเก็บน้ำได้ตามแผนงานงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรต้องเร่งรัดดำเนินการหาหรือผู้เกี่ยวข้องหาราคากลางที่จังหวัดสามารถดำเนินการได้ หากสามารถเร่งรัดการดำเนินงานทันกำหนดจะทำให้สามารถจ่ายค่าแรงได้ภายในปีงบประมาณหรือตามที่ระเบียบกำหนด

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการจัดการพื้นที่ตามแนวทางศาสตร์พระราชา และให้เกษตรกรที่ผ่านการเรียนรู้ได้นำความรู้มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง เป็นเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล หรือเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่สนใจหรือมีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ หรือเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมเข้าร่วมโครงการ จำนวน 1,300 ราย ประกอบด้วย จังหวัดอุทัยธานี 318 ราย จังหวัดกาฬสินธุ์ 84 ราย จังหวัดนครราชสีมา 145 ราย จังหวัดกาญจนบุรี 269 ราย จังหวัดสระแก้ว 281 ราย จังหวัดชลบุรี 89 ราย และ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 114 ราย ประมาณ 7,828,600 บาท

2.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ

2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลการติดตามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 รายพบว่า สัดส่วนเกษตรกรเพศชายเท่ากับ เพศหญิง (ร้อยละ 50.00) และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.69 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมโครงการการฝึกอบรมคือ 18 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุด คือ 72 ปี เมื่อพิจารณาในด้านการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรทุกคน (ร้อยละ 100) ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นหลัก

2.2.2 ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐพบว่าในปีงบประมาณ 2561 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐจำนวน 528 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 40.62 จากแผนงานงบประมาณ เมื่อ

พิจารณาในด้านเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการติดตามพบว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 1.8297 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.37 ของแผนงานงบประมาณ

จากผลการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (โปรดดูรายละเอียดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานข้อ 2.2.4) โดย ส.ป.ก. สามารถดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาคีรัฐได้เพียง 528 รายหรือร้อยละ 40.62

2.2.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ผลการติดตามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาคีรัฐพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการอยู่ที่ร้อยละ 92.35

ส่วนในด้านผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาคีรัฐพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมเท่ากับ 92.35 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

2.2.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการติดตามและประเมินผลข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังนี้

1) พื้นที่ คทช. เป็นพื้นที่ที่บูรณาการของหน่วยงานภายใต้โครงการเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาการซ้ำซ้อนของเกษตรกรเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และจากข้อกำหนดในการดำเนินงานที่ห้ามอบรมเกษตรกรเป้าหมายซ้ำทำให้ ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรได้ตามเป้าหมายซึ่งปัญหาดังกล่าวควรดำเนินการแก้ไขโดยการกำหนดแผนการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานบูรณาการก่อตั้งแผนงานหรืองบประมาณ หรืออนุญาตให้หน่วยงานบูรณาการสามารถดำเนินการอบรมเกษตรกรเป้าหมายซ้ำได้

2) สถานที่จัดอบรมส่วนใหญ่เกษตรกรต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรบางรายไม่สะดวกในการเดินทาง รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น จึงควรแก้ไขโดยการดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรในพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความสนใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

3) การบริหารเวลาของทีมีวิทยากรไม่เหมาะสม และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีมากเกินไป จึงควรมีการดำเนินการปรับแผนการดำเนินงานการฝึกอบรมให้มีความกระชับและมีประสิทธิภาพ

4) ในการดำเนินการจัดฝึกอบรมในครั้งต่อไป ควรพิจารณาในการเพิ่มการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ให้แก่เกษตรกรด้วยเนื่องจากเกษตรกรยังมีความต้องการด้านปัจจัยการผลิตในปริมาณมาก และเพื่อช่วยให้การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น

3. โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ได้แก่

3.1 กิจกรรม ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อฝึกอบรมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพให้แก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 2) เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพ นอกเหนือจากการทำเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้กับตัวเอง และครอบครัว และ 3) เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับ ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในชุมชนที่สนใจได้

3.2 กิจกรรม อบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบ โคกหนองนาโมเดล มีวัตถุประสงค์โครงการ 1) เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้รับองค์ความรู้ด้านการจัดการพื้นที่ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคก หนอง นา โมเดล 2) เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ผ่านการเรียนรู้องค์ความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง และ 3) เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล

3.3 กิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่เป็นผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่และการผลิตตามภูมินิเวศน์ จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือศูนย์เครือข่าย ศพก. ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ

3.4 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลการติดตามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 825 รายพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.34 เป็นเพศหญิง และเป็นเพศชายร้อยละ 46.66 และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 51 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมคือ 24 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุด คือ 86 ปี เมื่อพิจารณาในด้านการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรทุกคน (ร้อยละ 100) ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นหลัก

3.4.2 ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ในปีงบประมาณ 2561 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผ่านโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐทั้ง 3 โครงการจำนวน 2,177 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 64.99 จากแผนงานงบประมาณ โดยโครงการย่อยที่ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรสูงสุดคือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ 67.21) และโครงการที่ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรต่ำสุดคือ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล (ร้อยละ 42.40)

เมื่อพิจารณาในด้านเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการติดตามพบว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 2.4078 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57.69 ของแผนงานงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานรายโครงการ โดยโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้สูงสุดคือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ 61.75) และโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ต่ำสุดคือ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล (ร้อยละ 47.51)

จากผลการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (โปรดดูรายละเอียดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานข้อ 3.2.7) โดย ส.ป.ก. สามารถดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินภายใต้โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้เพียงร้อยละ 64.99

3.4.3 ความรู้ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

ผลการติดตามข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรภายหลังการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ในภาพรวมของทั้ง 3 โครงการ เกษตรกรมีระดับความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยร้อยละ 87.41 โดยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดลมีร้อยละความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรสูงสุดคือร้อยละ 89.39 และโครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพมีร้อยละความรู้ความเข้าใจต่ำสุดคือร้อยละ 85.48

เมื่อพิจารณาในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรของโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ในภาพรวมของทั้ง 3 โครงการ เกษตรกรมีระดับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์เฉลี่ยร้อยละ 87.16 โดยโครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพมีร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์สูงสุดคือร้อยละ 90.65 และโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่ำสุดคือร้อยละ 87.16

3.4.4 การศึกษาดูงานนอกสถานที่และการถ่ายทอดองค์ความรู้

ผลการติดตามข้อมูลด้านการศึกษาดูงานนอกสถานที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.44) ได้ไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่ โดยโครงการที่มีการนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่สูงสุดคือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยจำนวนเกษตรกรที่ได้ไปศึกษาดูงานคิดเป็นร้อยละ 56.24 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนโครงการที่มีการนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานน้อยที่สุดได้แก่โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ โดยโครงการมิได้นำเกษตรกรไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่เลย

เมื่อพิจารณาในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ผลการติดตามพบว่า ภายหลังการฝึกอบรมเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.43) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลที่ตนเองรู้จัก โดยโครงการที่มีร้อยละการถ่ายทอด

องค์ความรู้สูงสุดได้แก่ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล (ร้อยละ 90.62) และโครงการที่มีร้อยละการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่ำที่สุดได้แก่ โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ (ร้อยละ 61.29)

3.4.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ผลการติดตามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่าร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการอยู่ที่ร้อยละ 90.02 โดยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดลมีร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรสูงสุดคือ 91.23 รองลงมาคือ โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ (ร้อยละ 89.89) และโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ 88.95)

3.4.6 ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกร

ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการทั้งในภาพรวม (ร้อยละ 90.02) และรายโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.7 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคณะผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลได้พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการหลายประการและขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

- 1) ข้อมูลเกษตรกรที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่กระทรวงการคลังส่งมายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บางจังหวัดเป้าหมายไม่มีเกษตรกรอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงทำให้ไม่มีการอบรม
- 2) การอบรมเกษตรกรโครงการสวัสดิการแห่งรัฐมีหลายหน่วยงานบูรณาการภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินการจึงทำให้มีหลายเมนูการอบรมให้เกษตรกรเลือก ดังนั้นเกษตรกรในบางจังหวัดเป้าหมายจึงไม่เลือกเมนูการอบรมของ ส.ป.ก. หรือ เกษตรกรเลือกไม่ครบตามจำนวนเป้าหมายการอบรม
- 3) ภัยธรรมชาติ บางจังหวัดเป้าหมายเกิดภัยธรรมชาติ (น้ำท่วม) ในช่วงเวลาอบรม จึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถเดินทางมาอบรมได้ และบางกรณีต้องเฝ้าติดตามดูแลผลผลิต ดังนั้นควรกำหนดช่วงเวลาการฝึกอบรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับฤดูกาล
- 4) ปัญหาในด้านระยะทาง เนื่องจากบางเมนูฝึกอบรมดำเนินการอบรมหลายวัน ต้องใช้เวลาเดินทางและพักค้างคืน จึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวการจัดการอบรมจึงควรให้อยู่ใกล้ชุมชนเป้าหมายมากที่สุด

5) เมนูการฝึกอบรมของ ส.ป.ก. ไม่ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต จึงเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกษตรกรเข้าร่วมจำนวนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมในครั้งต่อไปควรดำเนินการกำหนดหลักสูตรให้มีมาตรฐานเดียวกัน

6) การคืบงบประมาณในการอบรมกิจกรรมในบางจังหวัดมีจำนวนมากเกินไป เนื่องจากไม่ได้มีการประสานงานการวางแผนทำกิจกรรมล่วงหน้ากับจังหวัดก่อน

7) ควรมีการติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หลังการอบรม เพื่อให้หน่วยงานทราบถึงประโยชน์หรือปัญหาของการจัดทำโครงการ และเพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) การอบรมเกษตรกร ควรมีเอกสารประกอบการอบรมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรเก็บไว้เป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงการเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นได้ต่อไป

9) การกำหนดเงื่อนไขการดำเนินงานโครงการ มีขั้นตอน กระบวนการที่ยากต่อการปฏิบัติงานในบางพื้นที่เป้าหมาย ทำให้จังหวัดเป้าหมายเกิดความไม่เข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงานที่ถูกต้อง

10) การกำหนดจังหวัดเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการ ควรวิเคราะห์ วางแผน และประเมินผลก่อน เนื่องจากบางจังหวัดมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติมาก หากกำหนดให้จังหวัดดังกล่าวเป็นจังหวัดเป้าหมายจะทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11) การกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่ระบุว่าจะต้องเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ดินเท่านั้นที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้นั้น เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของ ส.ป.ก. จึงควรปลดล็อกคุณสมบัติดังกล่าว หากวัตถุประสงค์หลักของโครงการต้องการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ เนื่องจากกรณีศึกษาที่พบคือเกษตรกรได้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐและต้องการร่วมการฝึกอบรมแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น

12) การกำหนดเมนูอาชีพที่จะอบรมให้แก่เกษตรกรมีความสับสน ทำให้หน่วยงานบูรณาการแย่งเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายกันเองเพื่อดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ทำให้เกิดความล่าช้าและสับสนในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวควรดำเนินการแก้ไขโดยการพัฒนาระบบดิจิทัลที่ทันสมัยที่เกษตรกรสามารถเลือกลงทะเบียนได้ผ่านระบบออนไลน์ และควรดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการตั้งแผนงานงบประมาณและการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานบูรณาการมีเป้าหมายเกษตรกรที่ชัดเจน และไม่เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

คำนำ

การติดตามและประเมินผลโครงการไทยนิยมยั่งยืนในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรประจำปี 2561 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการตามเกณฑ์ตัวชี้วัดของสำนักงานงบประมาณ และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพที่สูงยิ่งขึ้น

เนื้อหาของเอกสารการติดตามและประเมินผลฉบับนี้ประกอบด้วย ผลการติดตามและการประเมินผลโครงการในส่วนสำคัญได้แก่ แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนในระดับประเทศ ระดับกระทรวง และระดับกรม บริบทของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ผลการดำเนินงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณของแต่ละโครงการย่อย ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะ ซึ่งได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลตามแนวคิดการประเมินโครงการของ Tyler (Tyler's goal attainment approach)

คณะผู้ติดตามและประเมินผลหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการติดตามและประเมินผลโครงการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการใช้ประโยชน์สำหรับการชี้แจงผลการดำเนินงานของโครงการต่อสำนักงานงบประมาณและการใช้ผลการศึกษสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นต่อไป

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มติดตามและประเมินผล

สำนักวิชาการและแผนงาน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
คำนำ	ณ
สารบัญ	ญ
แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน	1
แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนของประเทศ	2
แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนของ	5
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืนของสำนักงาน	8
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
ขั้นตอนการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติ	12
1. โครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชน	21
1.1 รายละเอียดโครงการ	22
1.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ	29
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ	33
2.1 รายละเอียดโครงการ	34
2.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ	37
3. โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	40
1.1 รายละเอียดโครงการ	41
1.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ	49
ภาคผนวก	55
ภาคผนวก ก. ภาพประกอบผลการดำเนินงานรายโครงการ	
ภาคผนวก ข. อนุมัติโครงการภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561	
ภาคผนวก ค. เมนูการพัฒนาทักษะอาชีพภายใต้โครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อ	
สวัสดิการแห่งรัฐ	

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของประเทศ

1. ความเป็นมา

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561 เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) รวมทั้งยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติไปสู่ การปฏิบัติให้ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการขับเคลื่อนการทำงานในระดับพื้นที่ตามแนวทางประชารัฐ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานที่มีหรือจะมีโครงการกิจกรรมลงดำเนินการในพื้นที่ระดับตำบล หมู่บ้าน ซึ่งใช้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบลเป็นแกนหลัก และให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน สนับสนุนกลไกขับเคลื่อนในพื้นที่ทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

2. หลักการ

กรอบหลักการในการดำเนินการเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน ประกอบด้วย 9 เรื่อง ดังนี้ 1) คนไทยรักกัน ด้วยการสร้างความสามัคคีปรองดอง จัดให้มีการทำสัญญาประชาคม หรือ เรียกอย่างอื่นให้ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายเพื่อรับรู้ และปฏิบัติตามร่วมกัน 2) คนไทยไม่ทิ้งกัน ด้วยการดูแลผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ลงทะเบียนโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 3) ชุมชนอยู่ดีมีสุข ด้านการพัฒนาความเป็นอยู่ อาชีพ และรายได้ให้แก่ประชาชน 4) วิถีไทยวิถีพอเพียง ด้วยการส่งเสริมให้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งเสริมสร้างวินัยการออมในทุกช่วงอายุ 5) รู้สิทธิ รู้หน้าที่ ด้วยการให้ความรู้ แก่ประชาชนในเรื่องสิทธิ หน้าที่ และการเป็นพลเมืองที่ดี 6) รู้กลไกการบริหารราชการ ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชน ทั้งกลไกการบริหารราชการแผ่นดินแต่ละระดับ 7) รู้รักประชาธิปไตย ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล 8) รู้เท่าทันเทคโนโลยี ด้วยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับเทคโนโลยี ให้ ความสำคัญต่อการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องผ่านโครงการสำคัญ 9) บูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างครบวงจร นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีได้โปรดมีบัญชาให้เพิ่มเรื่องการขับเคลื่อนงานตามภารกิจของ ทุกหน่วยงาน (Function) เป็นเรื่องที่ 10

3. วัตถุประสงค์

3.1 บูรณาการการขับเคลื่อนงาน/โครงการของหน่วยงานต่างๆ ที่มีเป้าหมายลงพื้นที่ในระดับ หมู่บ้าน ร่วมกันตามแนวทางประชารัฐ

3.2 พัฒนา/แก้ไขปัญหาในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง

3.3 สร้างความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบบประชาธิปไตย

4. กลไกการขับเคลื่อน

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการดังกล่าว และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) รวมทั้งยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และแก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการในระดับต่างๆ โดยมีองค์ประกอบและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโครงการไทยนิยม ยั่งยืน
- 2) คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับจังหวัด
- 3) คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับอำเภอ
- 4) ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ระดับตำบล

5. พื้นที่ดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ : พื้นที่เป้าหมาย 76 จังหวัด 878 อำเภอ 7,663 ตำบล/เทศบาลและเขตใน กรุงเทพมหานคร

6. แผนการดำเนินการ

การดำเนินการโดยทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืนระดับตำบลจำนวน 7,663 ทีม ลงพื้นที่ปฏิบัติงาน ใน 76 จังหวัด 878 อำเภอ 7,663 ตำบล/เทศบาลและเขต ในกรุงเทพมหานคร และ 83,151 หมู่บ้าน/ชุมชนและชุมชนในกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 21 กุมภาพันธ์ – วันที่ 20 พฤษภาคม 2561

7. วงเงินงบประมาณ

คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามที่สำนักงานงบประมาณเสนอ โดยงบประมาณ

รายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 150,000 ล้านบาท ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นรายจ่ายเพื่อชดใช้ เงินคงคลัง จำนวน 49,641.9 ล้านบาท ส่วนที่สอง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล จำนวน 100,358.1 ล้านบาท โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอค่าของงบประมาณเฉพาะโครงการ/รายการที่มีความพร้อมสามารถ ดำเนินการภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามแนวทางสำคัญ 3 แนวทาง ได้แก่

1) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก วงเงิน 35,000 ล้านบาท มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 5 หน่วย ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) การพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการเข้าถึงแหล่งทุน วิสาหกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน วงเงิน 35,000 ล้านบาท มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วย ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กองทุนหมู่บ้านฯ

3) การปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรทั้งระบบ วงเงิน 30,000 ล้านบาท มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. แผนการดำเนินการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปี 2561 ตามแนวทางสำคัญ 2 แนวทาง คือ การพัฒนา เศรษฐกิจฐานราก และการปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรทั้งระบบ จำนวน 20 โครงการ โดยมี การขับเคลื่อนไทยนิยม ยั่งยืน ใน 3 ประการ ได้แก่

1) คนไทยไม่ทิ้งกัน โดยการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะอาชีพและการจ้างแรงงานชลประทาน แก่เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ (มีเกษตรกรลงทะเบียน 3.9 ล้านราย) จำนวน 2 โครงการ คือ

(1) โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) โครงการจ้างแรงงานชลประทานสร้างรายได้แก่เกษตรกร

2) ชุมชนอยู่ดีมีสุข โดยพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้แก่เกษตรกร จำนวน 16 โครงการ คือ

(1) โครงการพัฒนาอาชีพชาวสวนยางรายย่อยเพื่อความยั่งยืน

(2) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวเพื่อผลิตสินค้าเกษตรอื่นที่เหมาะสม

(3) โครงการศูนย์ขยายพันธุ์พืช

(4) โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ดี

(5) โครงการศูนย์ขยายพันธุ์และส่งเสริมการผลิตปศุสัตว์

(6) โครงการสร้างทักษะและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร

(7) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

(8) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรรุ่นใหม่

(9) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรจัดเก็บพืชผลทางการเกษตร

(10) โครงการสนับสนุนอุปกรณ์แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

(11) โครงการเพิ่มศักยภาพการรวบรวมและการแปรรูปยางพาราในสถาบันเกษตรกร

(12) โครงการส่งเสริมการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ

(13) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง (เฉพาะค่าบริหารโครงการ)

(14) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการยาง (ยางแห้ง) (เฉพาะค่าบริหารโครงการ)

(15) โครงการยกระดับโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร

- (16) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริหารธุรกิจ SMEs ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป
- (17) โครงการการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชน
- (18) โครงการพัฒนาโครงสร้างด้านแหล่งน้ำชลประทาน

2. เป้าหมายการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ : พื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศ

เป้าหมาย : เกษตรกร และผู้มีรายได้น้อยที่มีความต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

3. กลไกการขับเคลื่อน

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ให้เกิดประสิทธิภาพ ดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้ตามแนวนโยบายรัฐบาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการในระดับต่างๆ ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

3.1 การขับเคลื่อนของส่วนกลาง

- 1) คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
- 2) คณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร

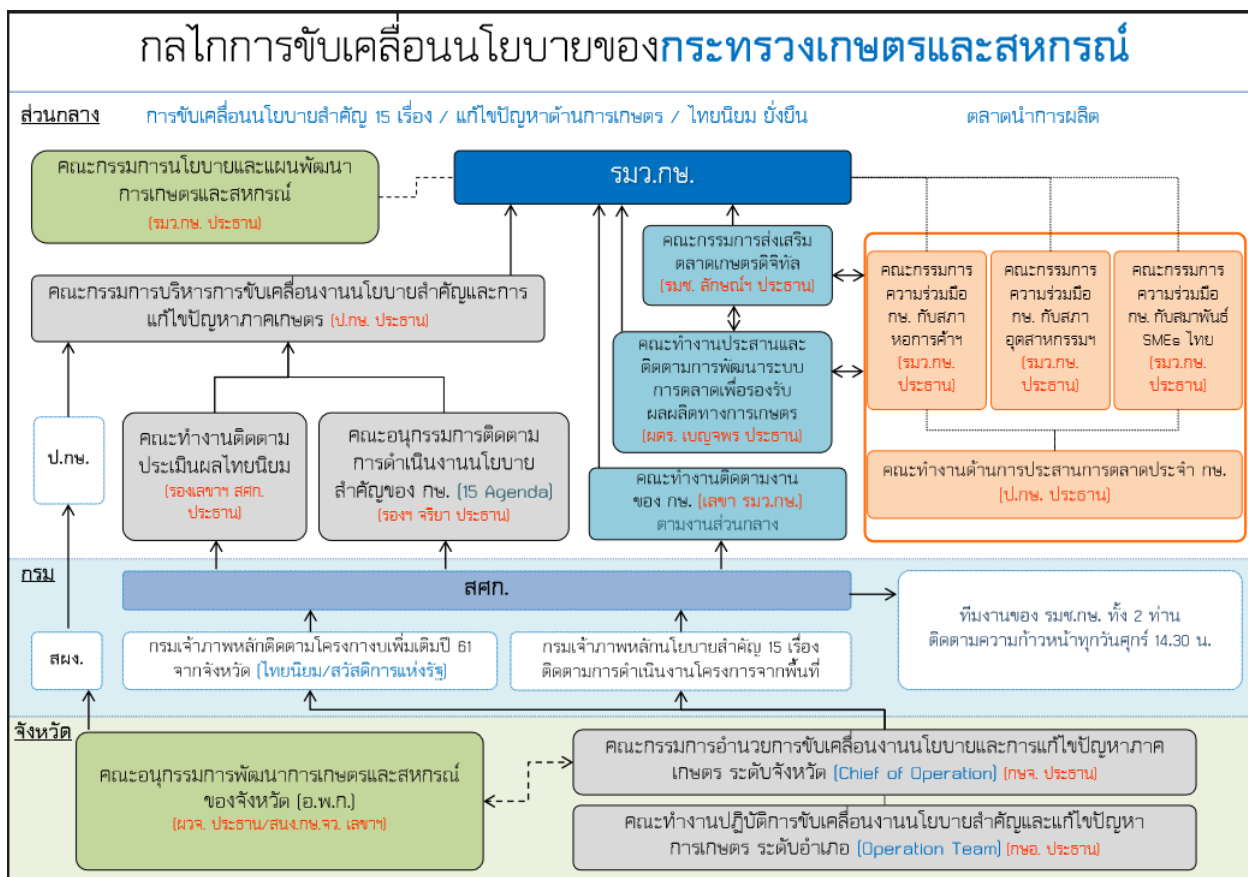
3.2 การขับเคลื่อนของส่วนภูมิภาค

3.2.1 ฝ่ายอำนวยการ

- 1) คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
- 2) คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของกรุงเทพมหานคร

3.2.2 ฝ่ายปฏิบัติการ

- 1) คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร ระดับจังหวัด (Chief of Operation)
- 2) คณะทำงานปฏิบัติการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับอำเภอ (Operation Team)
- 3) คณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

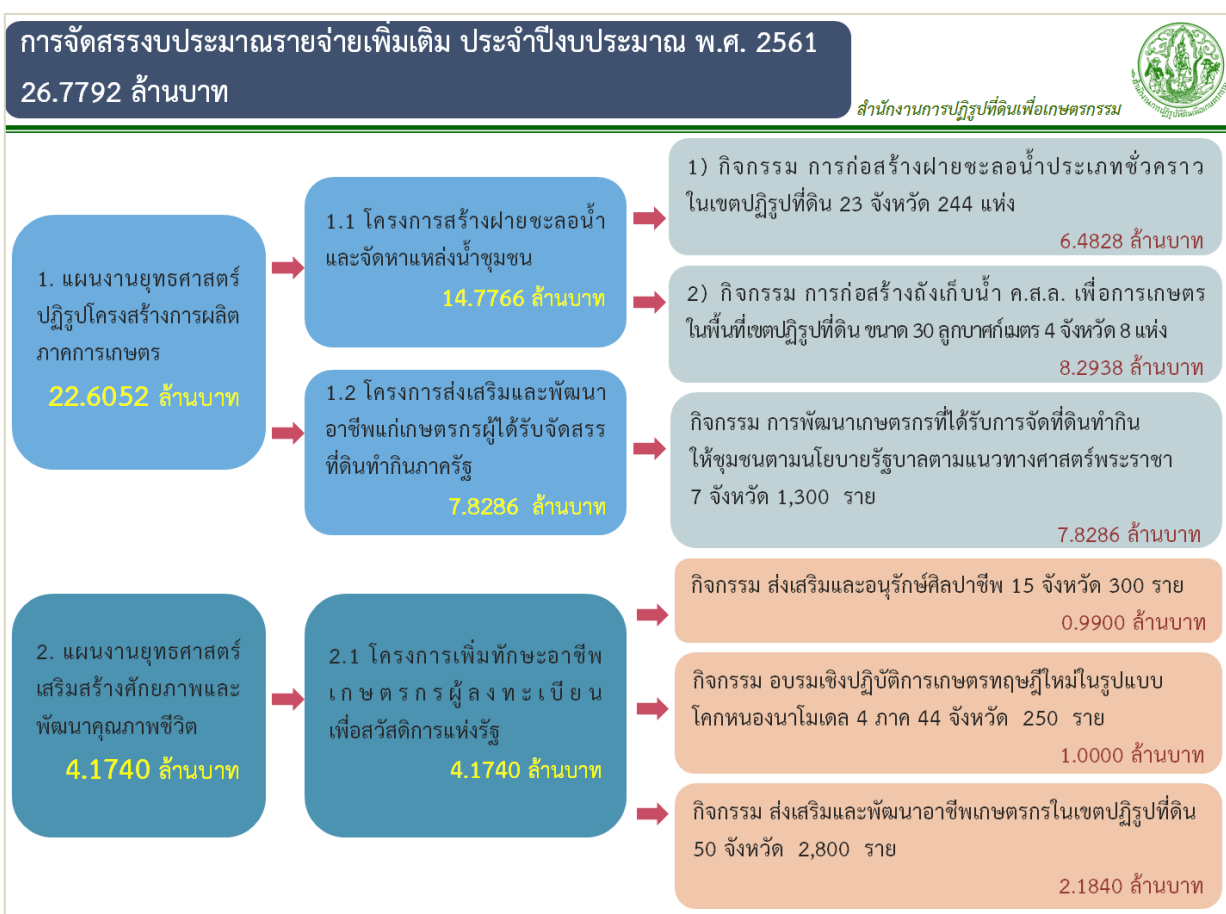
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 20 โครงการเป็นเงินงบประมาณ 24,300.6945ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร

การปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรหมายถึงการขับเคลื่อนการผลิตด้านเกษตรกรรม 2 ประการคือ การผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการค้าหรือพาณิชย์ภายใต้หลักคิดการตลาดนำการผลิตกับการเกษตรกรรมเพื่อความยั่งยืนให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภคหรือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของเกษตรกรโดยการเกษตรเพื่อการผลิตทั้ง 2 ประการ มีเป้าหมายเดียวกันเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรที่ดีขึ้นและมีรายได้เพียงพอพึ่งพาความยากจน

เพื่อให้การดำเนินงานทั้ง 20 โครงการตามแผนปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าของโครงการ ที่เป็นหน่วยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รวมทั้งระเบียบกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่อง คุ่มค่า และความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

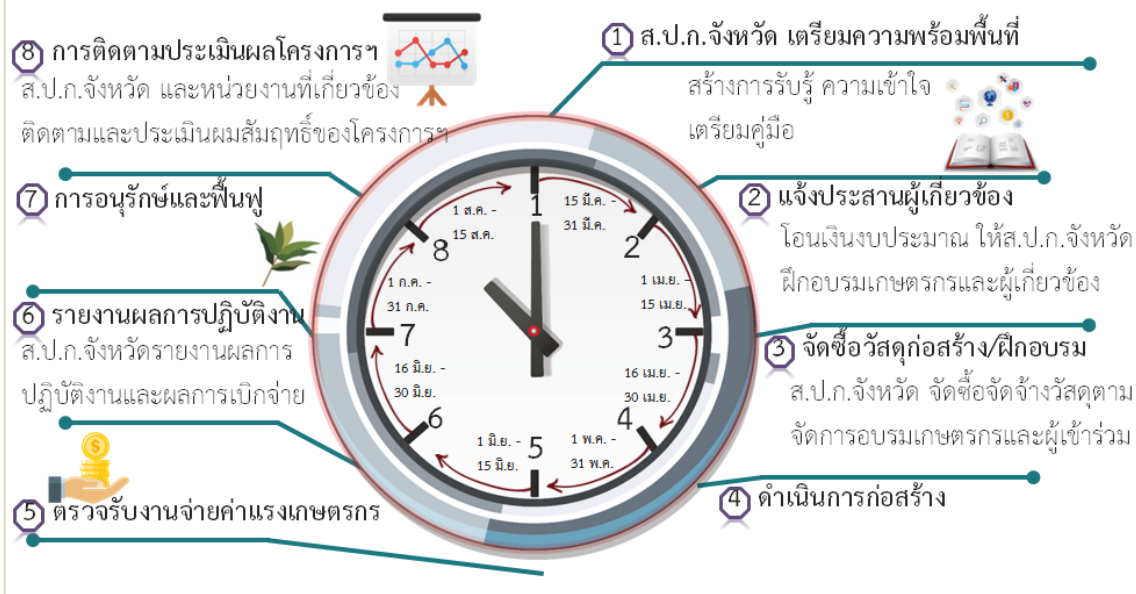
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ตามแผนงานยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรและแผนยุทธศาสตร์เสริมศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตภายใต้ 3 โครงการหลักคือ โครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชน จำนวน 2 กิจกรรม โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ จำนวน 1 กิจกรรม และโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 3 กิจกรรม รวมงบประมาณทั้งสิ้น 26.7792 ล้านบาท

แผนการดำเนินการ 6 กิจกรรม

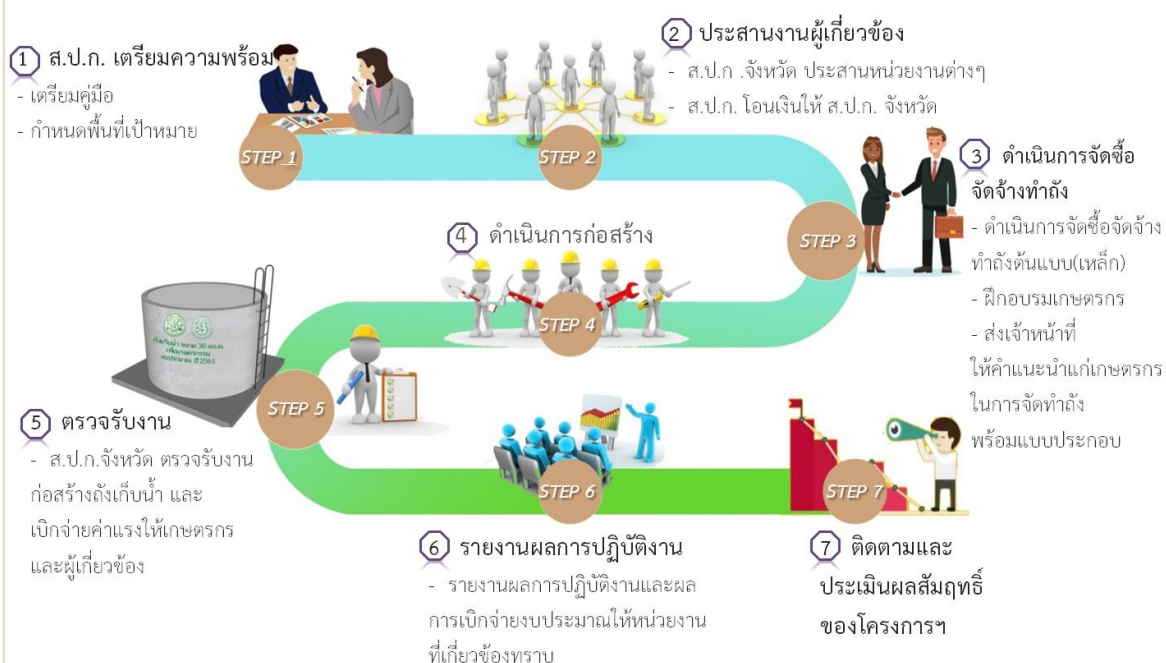
1 กิจกรรมการก่อสร้างฝายชะลอน้ำประเภทชั่วคราวในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมาย : 23 จังหวัด 244 แห่ง งบประมาณ 6.4828 ล้านบาท

กิจกรรมการก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ส. เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมาย : 4 จังหวัด 8 แห่ง งบประมาณ 8.2938 ล้านบาท

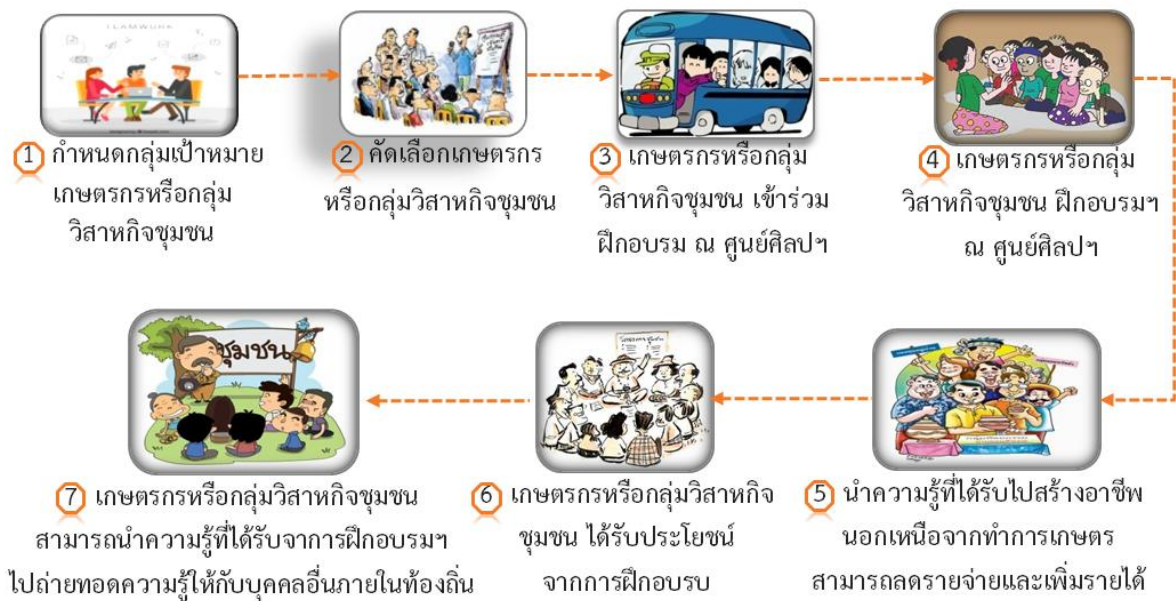
3. กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ตามแนวทางศาสตร์พระราชา

เป้าหมาย : 7 จังหวัด 1,300 ราย 7.8286 ล้านบาท

4. กิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ

เป้าหมาย : 15 จังหวัด 300 ราย งบประมาณ 0.9900 ล้านบาท

5. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล 4 ภาค

เป้าหมาย : 44 จังหวัด 250 ราย งบประมาณ 1.0000 ล้านบาท

6. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เป้าหมาย : 62 จังหวัด 2,800 ราย 2.1840 ล้านบาท

ขั้นตอนการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติ

1. โครงการ : โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำชุมชน

เมนู : กิจกรรม ก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล. เพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้งบประมาณ
1. ส.ป.ก.เตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน 2. ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง 3. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดทำถังเก็บน้ำ ค.ส.ล. 4. ดำเนินการก่อสร้าง 5. ตรวจรับงานและจ่ายค่าแรงก่อสร้างให้เกษตรกร 6. รายงานผลการปฏิบัติงาน	ก.พ. – ก.ย.	1.1) เตรียมแบบรูปารายการ และคู่มือการปฏิบัติงาน 1.2) กำหนดพื้นที่เป้าหมายตามแผนงาน 2.1) ส.ป.ก. จังหวัดประสานหน่วยงานต่างๆ 2.2) ส.ป.ก. โอนเงินงบประมาณให้จังหวัด 3.1) ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทำถังต้นแบบ(เหล็ก) และจัดซื้อวัสดุตามพ.ร.บ.จัดซื้อ จัดจ้างปี 2560 3.2) จัดการฝึกอบรมเกษตรกร 3.3) ส่งเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการจัดทำถังพร้อมแบบประกอบ 4.1) ส.ป.ก.จังหวัดเป็นผู้ดูแลและเก็บรักษาดังต้นแบบ(เหล็ก) เพื่อใช้ในโครงการต่อไปในอนาคต 5.1) ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจรับงานก่อสร้างถังเก็บน้ำ และเบิกจ่ายค่าแรงให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง 6.1) รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณให้	วิธีเฉพาะเจาะจงตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐปี 2560 เพื่อควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง	ดำเนินการโดย ส.ป.ก.ส่วนกลาง และจัดสรรให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการใช้งบประมาณได้ตามความเหมาะสมกับแนวทางการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้งบประมาณ
7. การติดตามประเมินผลโครงการ		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 7.1) ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ		

2. โครงการ : โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำชุมชน

เมนู : กิจกรรม การก่อสร้างฝายชะลอน้ำประเภทชั่วคราวในเขตปฏิรูปที่ดิน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้งบประมาณ
1. ส.ป.ก.จังหวัดเตรียมความพร้อมพื้นที่	มี.ค. – ส.ค.	1.1) กำหนดพื้นที่เป้าหมายตามแผนงานโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ 1.2) ส.ป.ก.ส่วนกลางเตรียมรูปแบบรายงานคู่มือ	วิธีเฉพาะเจาะจงตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐปี 2560 เพื่อควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง	ดำเนินการโดย ส.ป.ก.ส่วนกลาง และจัดสรรให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการใช้งบประมาณได้ตามความเหมาะสมกับแนวทางการดำเนินงาน
2. แจ้งผู้ประสานผู้เกี่ยวข้อง		2.1) ส.ป.ก. จังหวัดแจ้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง 2.2) ส.ป.ก. โอนเงินงบประมาณให้ ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการก่อสร้างฝายกอบรวมเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง		
3. เตรียมจัดซื้อวัสดุก่อสร้าง/ฝายกอบรวม		3.1) ส.ป.ก. จังหวัดดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ		

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัด จ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
4. ดำเนินการก่อสร้าง 5. ตรวจรับงาน/จ่าย ค่าแรงเกษตรกร 6. รายงานผลการ ปฏิบัติงาน 7. การอนุรักษ์และฟื้นฟู 8. การติดตาม ประเมินผลโครงการ		ตามพ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างปี 2560 3.2) ส.ป.ก. จังหวัดจัดการ อบรมเกษตรกรที่เป็น แรงงานก่อสร้างฝาย และ ผู้เข้าร่วมโครงการฯ 4.1) ส.ป.ก. จังหวัดและ ผู้เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการ ก่อสร้างฝายตามรูปแบบตาม คู่มือการก่อสร้างฝายที่ กำหนดให้ 5.1) ส.ป.ก.จังหวัดตรวจรับ งานก่อสร้างฝายและ เบิกจ่ายค่าแรงให้เกษตรกร และ ผู้เกี่ยวข้อง 6.1) ส.ป.ก. จังหวัดรายงาน ผลการปฏิบัติงาน และผล การเบิกจ่ายงบประมาณให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบ 7.1) การส่งเสริมการอนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้ เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน 8.1) ส.ป.ก. จังหวัดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการฯ		

3. โครงการ : โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

เมนู : กิจกรรม การพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลตามแนวทาง
ศาสตร์พระราชา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
1. ประชาสัมพันธ์ โครงการให้เกษตรกร รับทราบเพื่อสร้างการรับรู้ 2. คัดเลือกเกษตรกรที่ ได้รับการจัดสรรการจัด ที่ดินตามนโยบาย รัฐบาล และเกษตรกรที่สนใจ เข้าร่วมโครงการ 3. ประสานพื้นที่ต้นแบบ ณ เครือข่ายศูนย์กสิกรรม ธรรมชาติ และเพื่อนใน พื้นที่ใกล้เคียงที่เกษตรกร ได้รับการจัดที่ดิน 4. จัดทำและขออนุมัติ โครงการเพื่อพาเกษตรกร ไปเรียนรู้ตามแนวทาง ศาสตร์พระราชา ณ เครือข่ายกสิกรรม ธรรมชาติและเพื่อน 5. พาเกษตรกรไปศึกษาดู งานเพื่อเรียนรู้ทฤษฎี แนวทางศาสตร์พระราชา และฝึกปฏิบัติจริง 6. สนับสนุนปัจจัยการ	เม.ย. -ก.ย.	เป็นการพาเกษตรกร กลุ่มเป้าหมายจำนวน 1,300 ราย ในพื้นที่ 7 จังหวัด ไปอบรม และฝึกปฏิบัติจริง (Learning By Doing) ในเครือข่ายกสิกรรม ธรรมชาติและเพื่อน พร้อมทั้งสนับสนุน ปัจจัยการผลิตตาม ความต้องการของ เกษตรกร โดย เกษตรกร ผู้เข้าร่วม โครงการมาจาก เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพ เพื่อ แก้ไขปัญหาดินทำ กินของเกษตรกร (คทช.) และเกษตรกร ทั่วไปที่สนใจเข้าร่วม โครงการ	1.ระเบียบ กระทรวงการคลังว่า ด้วยค่าใช้จ่ายในการ ฝึกอบรมฯ 2.วิธีเฉพาะเจาะจงตาม ระเบียบกระทรวง การคลังว่าด้วยการ จัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐปี 2560 เพื่อควบคุมการ จัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไป ตามระเบียบ กระทรวงการคลัง	ดำเนินการโดย ส.ป.ก.ส่วนกลาง และจัดสรรให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถ ปรับเปลี่ยน วิธีการใช้จ่าย งบประมาณได้ ตามความ เหมาะสมกับ แนวทางการ ดำเนินงาน

ผลิตเพื่อกลับไปพัฒนา แปลงตามความรู้เพื่อรับ จากการศึกษาดูงาน 7. สรุปผลการฝึกอบรม และความพึงพอใจของ เกษตรกร				
---	--	--	--	--

4. โครงการ : โครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

เมนู : กิจกรรมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
1. ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ และส.ป.ก.จังหวัด กำหนด กลุ่มเป้าหมายเกษตรกร หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2. ส.ป.ก. จังหวัดสอบถาม ความต้องการ และ คัดเลือกเกษตรกร หรือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3. เกษตรกรหรือกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน เข้าร่วม การฝึกอบรมฯ ณ ศูนย์ ศิลปาชีพบางไทรฯ 4. เกษตรกรหรือกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนฝึกอบรม ณ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรฯ หรือสถานที่ตาม กลุ่มเป้าหมายกำหนด 5. เกษตรกรหรือกลุ่ม	เม.ย. – ส.ค.	สนับสนุนการ ฝึกอบรมเพื่อการ พัฒนาอาชีพ การเกษตร และ วัสดุอุปกรณ์ ให้แก่ เกษตรกรโดยคัดเลือก กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และผู้ที่สนใจ ที่มี ความประสงค์จะ ประกอบอาชีพ หัตถกรรมและมีความ ต้องการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ เข้ารับการ ฝึกอบรม โดยมี หลักสูตรการฝึกอบรม ศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน ดังนี้ 1. งานเครื่องเรือน	1.ระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วย ค่าใช้จ่ายในการ ฝึกอบรมฯ 2.วิธีเฉพาะเจาะจงตาม ระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วย การจัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารพัสดุภาครัฐปี 2560 เพื่อควบคุมการ จัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไป ตามระเบียบ กระทรวงการคลัง	ดำเนินการโดย ส.ป.ก.ส่วนกลาง และจัดสรรให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถ ปรับเปลี่ยน วิธีการใช้จ่าย งบประมาณได้ ตามความ เหมาะสมกับ แนวทางการ ดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
วิสาหกิจชุมชนนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมฯ ไปสร้างอาชีพ นอกเหนือจากการทำการเกษตร สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน 6. เกษตรกรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรม 7. เกษตรกรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่นภายในท้องถิ่น		หวาย 2. งานผ้าบาติก 3. งานบรรจุภัณฑ์ 4. งานศิลปะประดิษฐ์ 5. งานช่างวาดภาพสีน้ำมัน		

5. โครงการ : โครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
 เมนู : กิจกรรมการจัดการพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคก หนอง นาโมเดล

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
1. ส.ป.ก.ส่วนกลางจัดทำ โครงการ 2. ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ 3. ส.ป.ก. ส่วนกลาง ประสานงาน 4. ดำเนินการฝึกอบรม	เม.ย. –ส.ค.	1.1) ขออนุมัติ โครงการฝึกอบรม 1.2) จัดส่งข้อมูล เกษตรกรผู้ลงทะเบียน ฯให้กับ ส.ป.ก.จังหวัด 2.1) ประชาสัมพันธ์ โครงการฯอบรม โคก หนอง นา โมเดล 2.2) รับสมัคร/ คัดเลือกเกษตรกรผู้ ลงทะเบียนเข้าร่วม โครงการ 3.1) ประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานตาม แผนการปฏิบัติงาน เช่น ทีมวิทยากร และ สถานที่ในการ ฝึกอบรม เป็นต้น 4.1) จัดกิจกรรม ฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการให้แก่ เกษตรกรมีส่วนร่วม และฝึกปฏิบัติจริงใน แปลงตัวอย่าง โคก	1.ระเบียบ กระทรวงการคลังว่า ด้วยค่าใช้จ่ายในการ ฝึกอบรมฯ 2.วิธีเฉพาะเจาะจง ตามระเบียบ กระทรวง การคลังว่า ด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ ภาครัฐปี 2560 เพื่อ ควบคุมการจัดซื้อจัด จ้างให้เป็นไปตาม ระเบียบ กระทรวงการคลังฯ	ดำเนินการโดย ส.ป.ก.ส่วนกลาง และจัดสรรให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถ ปรับเปลี่ยน วิธีการใช้จ่าย งบประมาณได้ ตามความ เหมาะสมกับ แนวทางการ ดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
5. เกษตรกรนำองค์ ความรู้ไปปรับใช้ภายใน แปลงของตัวเอง		หนอง นาโมเดลในแต่ละ ภาค 5.1) เกษตรกรที่ผ่าน การอบรมโคก หนอง นาโมเดลมีความรู้ใน การแปลงทฤษฎี ใหม่ นำไปปรับใช้ ภายในแปลง		

6. โครงการ : โครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
 เมนู : กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัด จ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
1. ส.ป.ก.ส่วนกลางกำหนด จำนวนเกษตรกรเป้าหมาย เพื่อจัดสรรงบประมาณลง จังหวัด 2. ส.ป.ก.จังหวัดคัดกรอง และเลือกเกษตรกรในเขต ปฏิรูปที่ดินที่ขึ้นทะเบียน เพื่อบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐ 3. ส.ป.ก.จังหวัดจัดทำเมนู หลักสูตรเรียนรู้ของศพก. หรือศพก.เครือข่ายแล้ว สอบถามความต้องการของ เกษตรกรกลุ่ม เป้าหมาย	พ.ค. – ส.ค.	ดำเนินการฝึกอบรม เกษตรกรในศูนย์ เรียนรู้เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.) และศพก.เครือข่าย เพื่อเพิ่มทักษะอาชีพ ด้านการเกษตรให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น และสนับสนุนปัจจัย การผลิตให้เกษตรกร ได้นำองค์ความรู้ กลับไปปฏิบัติได้จริง	1.ระเบียบ กระทรวงการคลังว่า ด้วยค่าใช้จ่ายในการ ฝึกอบรมฯ 2.วิธีเฉพาะเจาะจง ตามระเบียบ กระทรวงการคลังว่า ด้วยการจัดซื้อจัด จ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐปี 2560 เพื่อควบคุมการ จัดซื้อจัดจ้างให้ เป็นไปตามระเบียบ	ดำเนินการโดย ส.ป.ก.ส่วนกลาง และจัดสรรให้ ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถ ปรับเปลี่ยน วิธีการใช้จ่าย งบประมาณได้ ตามความ เหมาะสมกับ แนวทางการ ดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา ดำเนินงาน (ปี 2561)	แนวทางปฏิบัติ	วิธีการจัดซื้อจัด จ้าง	วิธีการใช้จ่าย งบประมาณ
ว่าต้องการสนับสนุนองค์ ความรู้ในเรื่องใด 4.ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำและ ขออนุมัติโครงการเพื่อพา เกษตรกรไปฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการผ่านศพก.หรือ ศพก.เครือข่าย (Learning By Doing) 5. สรุปผลการฝึกอบรมและ ความพึงพอใจเกษตรกร			กระทรวงการคลังฯ	

1. โครงการสร้างฝายชะลอน้ำและ จัดหาแหล่งน้ำชุมชน

1.1 รายละเอียดโครงการ

1.1.1 โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) เพื่อสนับสนุนโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเขตปฏิรูปที่ดิน

หลักการและเหตุผล:

ฝาย (Check Dam) เป็นแนวพระราชดำริ ทฤษฎีการพัฒนาและฟื้นฟูดินและน้ำ โดยการใช้ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่รอดของป่าไม้ ซึ่งปัญหาสำคัญ ที่เป็นตัวแปรแห่งความอยู่รอดของป่าไม้นั้น คือ “น้ำ” อันเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเสนออุปกรณ์ อันเป็นเครื่องมือที่จะใช้ประโยชน์ ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูดินและน้ำให้ได้ผลดีและทรงแนะนำให้ใช้ฝายกั้นน้ำ หรือเรียกว่า Check Dam หรืออาจเรียกว่า “ ฝายชะลอความชุ่มชื้น ” ก็ได้เช่นกัน

ฝายหรือ Check Dam คือสิ่งก่อสร้างขวาง หรือกั้นทางน้ำ ซึ่งปกติมักจะกั้นลำห้วย ลำธารขนาดเล็กในบริเวณที่เป็นต้นน้ำ หรือ พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงให้สามารถกักตะกอนอยู่ได้ และ หากช่วงที่น้ำไหลแรงก็สามารถชะลอการไหลของน้ำให้ช้าลง และ กักเก็บตะกอนไม่ให้ไหล ลงไปทับถมลำน้ำตอนล่าง ซึ่งเป็นวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำได้ดีมากวิธีการหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานคำอธิบายว่า การสร้างพื้นที่ชุ่มน้ำนั้น "...จะต้องสร้างฝายเล็กเพื่อหมุนน้ำส่งไปตามเหมืองไปใช้ในพื้นที่เพาะปลูกทั้งสองด้าน ซึ่งจะให้อย่างแผ่ขยายออกไปทำความชุ่มชื้น ในบริเวณนั้นด้วย..."

รูปแบบและลักษณะ Check Dam นั้น ได้พระราชทานพระราชดำรัสว่า "...ให้พิจารณาดำเนินการสร้างฝายราคาประหยัด โดยใช้วัสดุราคาถูกและหาง่ายในท้องถิ่น ปิดกั้นร่องน้ำกับลำธารขนาดเล็กเป็นระยะๆ เพื่อใช้เก็บกักน้ำและตะกอนดินไว้บางส่วน โดยน้ำที่กักเก็บไว้จะซึมเข้าไปในดินทำให้ความชุ่มชื้นแผ่ขยายออกไปทั้งสองข้าง ต่อไปจะสามารถปลูกพันธุ์ไม้ป้องกันไฟ พันธุ์ไม้โตเร็วและพันธุ์ไม้ไม่ทิ้งใบ เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำลำธารให้มีสภาพเขียวชุ่มชื้นเป็นลำดับ..."

รูปแบบของฝายชะลอน้ำ (แบบประหยัด) มีรูปแบบ คือ เป็นการก่อสร้างด้วยวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น ห่อไม้ร่วมกับกระสอบทราย ซึ่งเป็นการก่อสร้างแบบง่ายๆ ก่อสร้างในบริเวณตอนบนของลำห้วยร่องน้ำ ซึ่งจะสามารถกักตะกอนชะลอการไหลของน้ำ และเพิ่มความชุ่มชื้นบริเวณรอบฝายได้เป็นอย่างดี วิธีการนี้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยมาก โดยเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุและค่าแรงงานเท่านั้น

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อช่วยลดความรุนแรงและอัตราเร่งของกระแสน้ำในลำธาร ทำให้ระยะเวลาการไหลของน้ำเพิ่มมากขึ้น สามารถบรรเทาความรุนแรงอันเกิดจากการกัดเซาะพังทลายของดินบริเวณสองฝั่งลำธาร
2. เพื่อช่วยกักเก็บตะกอนที่ไหลลงมากับน้ำในลำธาร ทำให้ช่วยยืดอายุของแหล่งน้ำทางตอนล่างให้ตื่นขึ้นช้าลง และคุณภาพของน้ำดีขึ้น
3. เพื่อช่วยเพิ่มความหลากหลายทางด้านชีวภาพ (Bio – Diversity) ของระบบนิเวศน์ให้แก่พื้นที่ด้านข้าง ซึ่งเมื่อความชุ่มชื้นเพิ่มมากขึ้นจะทำให้แหล่งอาหารของชาวบ้าน มีมากขึ้นด้วย
4. เพื่อช่วยกักเก็บน้ำไว้ เป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคเกษตรกรรม ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ และในการทำเกษตรกรรม

รูปแบบของฝายชะลอน้ำ (แบบประหยัด):

ฝายชะลอน้ำนี้เป็นฝายชะลอน้ำชั่วคราวขนาดเล็ก เหมาะสำหรับก่อสร้างในลำห้วยกว้างไม่เกิน 5 เมตร รูปแบบของฝายชะลอน้ำเป็นฝายชะลอน้ำชั่วคราวแบบคอกหมู ใช้ไม้ไผ่ ไม้ยูคา หรือไม้อื่นๆ ปักเรียงกันขวางลำน้ำ กันลักษณะเป็นคอกสองชั้นเรียงต่อกัน ภายในเรียงด้วยกระสอบทรายบรรจุทรายผสมซีเมนต์อัตราส่วนซีเมนต์ : ทราย คือ 1 : 10 ทั้งนี้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างฝายเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่หาง่ายมีอยู่ในท้องถิ่น และรูปแบบของฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) นี้เกษตรกรสามารถก่อสร้างได้เองตามคำคู่มือการก่อสร้างและแบบที่ ส.ป.ก. จัดทำ

เป้าหมาย:

ดำเนินการทั้งหมด 244 แห่ง ภายใน 23 จังหวัด แบ่งเป็น

1. ภาคเหนือ 11 จังหวัด
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 10 จังหวัด
3. ภาคกลาง 2 จังหวัด

พื้นที่ดำเนินการ:

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

งบประมาณ: 6,482,820 บาท แบ่งเป็น

1. งบอบรม 1,747,040 บาท
2. งบดำเนินงาน 4,735,780 บาท
 - ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ 2,449,500 บาท
 - ค่าวัสดุและค่าแรง 2,286,280 บาท

หน่วยงานดำเนินการ:

1. เจ้าภาพ : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
2. หน่วยงานร่วมดำเนินการ : องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะเวลาดำเนินการ:

- 1 เมษายน – 30 กันยายน 2561

แนวทางการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (แบบประหยัด):

1. ส.ป.ก.จังหวัดร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่รับประโยชน์และผู้นำชุมชน เสนอจุดที่ต้องการสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) มายัง ส.ป.ก. ส่วนกลาง โดยมี สพป.เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ทั้งนี้จุดที่ตั้งโครงการจะต้องเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรผู้รับประโยชน์
2. การตรวจรับวัสดุในการก่อสร้างให้ผู้นำชุมชน/ผู้แทนเกษตรกร มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมถึงให้มีการตรวจสอบฝายในกรณีที่การก่อสร้างแล้วเสร็จ
3. การจ้างแรงงานในการก่อสร้างต้องเป็นแรงงานในท้องถิ่น โดยอาจใช้บัญชีเกษตรกร ผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐหรือผู้มีรายได้น้อยมาใช้เป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณา โดยจ้างในอัตราค่าจ้างที่เหมาะสมไม่เกินจากงบประมาณที่กำหนด
4. การเบิกจ่ายงบประมาณ ให้มีการเบิกจ่ายที่ดำเนินการจริงทุกขั้นตอน
5. ให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมภาพถ่ายในการทำงาน

บทบาทหน้าที่ของ ส.ป.ก.จังหวัด:

1. ประสานกับเกษตรกรและผู้นำชุมชนเพื่อกำหนดจุดที่ตั้งโครงการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างและคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้าง โดยต้องมีตัวแทนเกษตรกรเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ไม่น้อยกว่า 2 คน

3. ประสานงานแจ้ง ปปท., ปปช. และ สตง. เพื่อทราบรายละเอียดโครงการและผลการดำเนินการโครงการ
4. ควบคุมดูแลการดำเนินงานโครงการร่วมกับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.ส่วนกลาง และหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน พร้อมภาพถ่ายในการทำงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

1. ช่วยลดความรุนแรงของกระแสน้ำในลำธาร และช่วยลดความรุนแรงจากการกัดเซาะพังทลายของดินบริเวณสองฝั่งลำธาร
2. ช่วยเพิ่มระยะเวลาการไหลของน้ำในลำธาร ทำให้เกิดความชุ่มชื้นบริเวณสองฝั่งลำธาร และใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรตลอดจนการเลี้ยงสัตว์
3. ช่วยกักเก็บตะกอนที่ไหลลงมากับน้ำในลำธาร ทำให้ช่วยยืดอายุของแหล่งน้ำทางตอนล่างให้ต้นเขินช้าลง
4. เกิดการถ่ายทอดความรู้ด้านการก่อสร้างฝายให้กับชุมชน

ผลสัมฤทธิ์:

สามารถก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) เพื่อสนับสนุนโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ร้อยละ 100

1.1.2 โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล.เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ขนาด 30 ลูกบาศก์เมตร

หลักการและเหตุผล:

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินมาตั้งแต่ปี 2518 หลังจากกระบวนการจัดที่ดินแล้วเสร็จ ภารกิจหนึ่งที่ต้องดำเนินการทันทีและควบคู่กันไปคือการสนับสนุนและพัฒนางานโครงสร้างขั้นพื้นฐาน สนับสนุนเส้นทางลำเลียงผลผลิตและปัจจัยความจำเป็นด้านโครงสร้างขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส.ป.ก. มีแผนงานและงบประมาณสนับสนุนและจัดทำให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ประกอบด้วย การขุดสระประจำไร่นา สระสาธารณะ ฝายทดน้ำ คลอง บ่อ บาดาลตลอดทั้งสนับสนุนความรู้เรื่องระบบการจัดการน้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อเกษตรกรให้สามารถประกอบกิจกรรมทางการเกษตรในที่ดินที่ได้รับตลอดทั้งปี และด้วยที่ดินที่ ส.ป.ก. นำมาจัดให้เกษตรกรนั้นโดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่มีระบบชลประทานและขาดแคลนแหล่งน้ำ กิจกรรมทางการเกษตรอันได้แก่การเพาะปลูกจึงทำได้เฉพาะในฤดูฝนเท่านั้น โดยเฉพาะพืชหลักเช่น ข้าว การที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณที่ไม่แน่นอน การเพาะปลูกในปัจจุบันจะพึ่งพาน้ำฝนเพียงอย่างเดียวไม่ได้ การจัดหาน้ำเพื่อใช้ใน

การเพาะปลูกจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันว่าพืชจะได้รับน้ำอย่างเพียงพอตลอดฤดูกาลเพาะปลูก ดังนั้น สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) จึงเป็นหน่วยงานหลักที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำต้นทุนที่จะสามารถปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

การดำเนินงานที่ผ่านมาแม้จะมีการพัฒนาด้านแหล่งน้ำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สามารถสร้างและพัฒนาแหล่งน้ำให้กับพื้นที่ ส.ป.ก. ไปมากแล้วก็ตาม แต่ปัญหาการขาดแคลนยังคงมีอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับสภาพอากาศของโลกในปัจจุบันมีความผันผวนฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรจึงทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรได้รับผลกระทบทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทั้งนี้ สพป.ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและได้พยายามแสวงหาแนวทางเพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกร เช่น การก่อสร้างระบบส่งกระจายน้ำเพื่อการเกษตรให้แก่พื้นที่ต่างๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยรูปแบบโครงการการดำเนินการที่ผ่านประกอบไปด้วย สถานีสูบน้ำ ระบบท่อส่งน้ำและท่อกระจายน้ำ และถึงพักน้ำจากการดำเนินการที่ผ่านมาช่วยส่งน้ำจากแหล่งน้ำไปยังพื้นที่เพาะปลูกที่อยู่ห่างไกลของเกษตรกรได้ เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ในการจัดทำโครงการส่งกระจายน้ำเพื่อการเกษตร สิ่งสำคัญของระบบคือการจัดสร้างถังพักน้ำตามจุดในพื้นที่ต่างๆ ของพื้นที่รับประโยชน์ เพื่อให้ง่ายต่อการนำน้ำมาใช้ประโยชน์ โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล.เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ขนาด 30 ลูกบาศก์เมตรนี้จึงเป็นโครงการที่สำคัญ ที่จะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการเกษตรได้ โดยจะพิจารณาตั้งถังพักน้ำในจุดที่มีความเหมาะสมต่อการส่งกระจายน้ำของพื้นที่ และการจัดสร้างถังพักน้ำนั้นนอกจากจะช่วยในการกระจายน้ำไปยังพื้นที่ต่างๆ ได้แล้ว ยังจะช่วยในเรื่องของการพักน้ำที่ได้จากการสูบน้ำโดยที่ไม่ต้องให้เครื่องสูบน้ำทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา ข้อสำคัญอีกประการของโครงการก็คือ ในการก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล.เพื่อการเกษตรนี้จะดำเนินการก่อสร้างโดยใช้แรงงานในท้องถิ่น สพป. ทำหน้าที่ออกแบบก่อสร้าง ฝึกอบรมการก่อสร้าง ช่วยควบคุมให้ค่าปริมาตร การก่อสร้างให้เป็นไปตามแบบ ซึ่งนอกจากจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการเกษตรแล้ว ยังจะทำให้เกิดการจ้างงานในชุมชนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน เกิดความร่วมมือร่วมแรงขึ้นภายในชุมชน และชุมชนได้ฝึกเทคนิควิธีการ ประสบการณ์การก่อสร้างอันจะช่วยเพิ่มความรู้และทักษะทางช่างให้แก่ชุมชนในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคภายในชุมชน
2. เพื่อใช้สำรองน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง
3. เพื่อใช้ในการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง
4. เกิดการจ้างงานภายในชุมชนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน

เป้าหมาย

ดำเนินการทั้งหมด 8 แห่งๆละ 10 ถึง รวม 80 ถึง ภายใน 4 จังหวัด ดังนี้

จังหวัดนครราชสีมา 3 แห่ง

จังหวัดกาญจนบุรี 3 แห่ง

จังหวัดกาฬสินธุ์ 1 แห่ง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 แห่ง

พื้นที่ดำเนินการ:

พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

งบประมาณ:

จำนวนทั้งสิ้น 8,293,800 บาท แบ่งเป็น

1. งบดำเนินการ 1,253,800 บาท

2. งบลงทุน 7040,000 บาท

หน่วยงานดำเนินการ:

1. เจ้าภาพ : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
2. หน่วยงานร่วมดำเนินการ : องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ:

ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 30 กันยายน 2561

วิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน:

1. ขั้นตอนการเตรียมงาน ส.ป.ก. จังหวัด

1.1 ส.ป.ก. จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจรับงานก่อสร้าง

1.2 ส.ป.ก. จังหวัดกำหนดพื้นที่เป้าหมาย โดยพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ ที่จะทำการก่อสร้างตามขั้นตอนการดำเนินงานก่อสร้าง ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากเกษตรกรภายในชุมชน

1.3 ส.ป.ก. จังหวัดจ้างบริษัทหรือบุคคล เพื่อจัดสร้างแบบสำหรับประกอบเพื่อเท คอนกรีตผนังถึง พักน้ำ ชนิดแบบหลัก

1.4 ส.ป.ก. จังหวัดจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการก่อสร้างถังพักน้ำ ตามรายละเอียดในขั้นตอนการก่อสร้าง

2. ขั้นตอนการดำเนินงานก่อสร้าง

2.1 การพิจารณาพื้นที่ควรจะเป็นพื้นที่ราบ ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่ชุ่มน้ำ พื้นที่ที่เป็นลานหินหรือพื้นที่ที่มีการกัดเซาะได้ง่าย ซึ่งเมื่อบดอัดแล้วสามารถรับน้ำหนักของถังน้ำและน้ำตามที่ออกแบบไว้ได้

- พื้นที่ตั้งของถังน้ำจะต้องเหมาะสมกับการกระจายน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์
- พื้นที่จะต้องสะดวกต่อการขนย้ายเครื่องจักรและวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

2.2 ปรับพื้นที่ก่อนการก่อสร้าง

- ทำการเคลียร์ต้นไม้ วัชพืช และเศษวัสดุต่างๆ ให้มีพื้นที่ใช้ในการก่อสร้าง ขนาด 6 x 6 เมตร
- ทำการเปิดหน้าดินและปรับสภาพพื้นที่ตามแบบกำหนด
- ทำการบดอัดดินให้แน่นตามที่แสดงไว้ในแบบก่อสร้าง

2.3 วัสดุในการก่อสร้างถังน้ำ

- ไม้แบบ (เหล็ก)
- คอนกรีตสำเร็จรูปกำลังอัดสูงสุดไม่น้อยกว่า 210 กก./ตร.ซม.พร้อมผสมน้ำยากันซึม
- เหล็กเสริมข้ออ้อย Ø 12 มม.
- แผ่นสังกะสี ชนิดและขนาดตามแสดงในรายละเอียดแบบก่อสร้าง
- ท่อ PVC ท่อเหล็กขนาดตามแบบและอุปกรณ์ประกอบ
- วาล์วทองเหลืองชนิด Ball Valve
- ค้ำยันเหล็ก

2.4 การก่อสร้างถังน้ำ

- ปรับพื้นที่ในการก่อสร้างถังน้ำด้วยทรายหยาบอัดแน่นและคอนกรีตหยาบ ตามแสดงในแบบก่อสร้าง

- เข้าแบบสำหรับเทพื้นถังน้ำ พร้อมผูกเหล็กเสริมตามแสดงในแบบก่อสร้าง โดยติดตั้งเหล็กยึดผนัง ตามตำแหน่งที่ได้แสดงไว้ในแบบก่อสร้าง

- เทคอนกรีตพื้นถังน้ำ โดยความหนาและระดับในการเทคอนกรีตนั้น ตามแสดงในแบบก่อสร้าง โดยในขณะที่เทคอนกรีตอยู่นั้น จะต้องใช้เครื่องจี้จี้คอนกรีตเพื่อให้คอนกรีตแน่น มีการยึดหน่วงกับเหล็กเสริมดี และได้ผิวเรียบ

- เมื่อคอนกรีตพื้นถังน้ำแข็งตัว ให้เข้าแบบผนังถังน้ำโดยค้ำยันด้วยค้ำยันเหล็กให้มั่นคง และผูกเหล็กเสริมผนังถังน้ำตามแสดงในแบบก่อสร้างโดยติดตั้ง ท่อ PVC ตามที่ได้แสดงไว้ในแบบก่อสร้าง

- เทคอนกรีตฝังถังน้ำ พร้อมจี้คอนกรีต โดยความหนาและระดับในการเทคอนกรีตนั้น ตามแสดงในแบบก่อสร้าง

- การแกะแบบทั้งพื้นและผนังของถังน้ำจะทำได้ภายใน 48 ชั่วโมง หลังจากการเทคอนกรีต โดยทำการบ่มคอนกรีตตามระยะเวลาที่เหมาะสม และตรวจสอบผิวคอนกรีต หากพบว่าผิวคอนกรีตที่เทไปแล้วมีรูพรุนหรือมีลักษณะเป็นโพรงให้ใช้วัสดุสำหรับฉาบผิวคอนกรีตที่มีคุณสมบัติในการกันซึมฉาบปิดรูพรุนหรือโพรงดังกล่าว

- ติดตั้งท่อน้ำเข้า, ท่อระบายล้างตะกอน, ท่อน้ำล้น, ท่อจ่ายน้ำ ด้วยท่อ PVC และอุปกรณ์ประกอบ รวมถึงตำแหน่งในการติดตั้ง ดังแสดงไว้ในแบบก่อสร้าง

- ทดสอบการรั่วซึมของถังน้ำโดยใช้การเติมน้ำลงในถัง หากพบว่ามี การรั่วซึมให้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้ ซีเมนต์กันซึมทาภายในถัง วิธีการใช้ให้เป็นไปตามที่บริษัทผู้ผลิตกำหนด หลังจากการทาซีเมนต์กันซึมแล้ว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

9.1 ช่วยให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

9.2 เกษตรกรมีความมั่นคงทางด้านอาหาร และมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้นจากการขายผลผลิตทางการเกษตร

9.3 เกิดการถ่ายทอดความรู้ด้านการก่อสร้างให้กับชุมชน

ผลสัมฤทธิ์:

สามารถก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล.เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ขนาด 30 ลูกบาศก์เมตรได้ ร้อยละ 100

1.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลการติดตามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 รายพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.39 เป็นเพศหญิง และเป็นเพศชายร้อยละ 45.61 และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 49 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมโครงการคือ 20 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุด คือ 73 ปี เมื่อพิจารณาในด้านการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรทุกคน (ร้อยละ 100) ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นหลัก (ดังแสดงตามตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามเพศอายุ และอาชีพหลักของเกษตรกร

โครงการ	เพศ			อายุ			อาชีพหลัก	
	ชาย	หญิง	รวม	น้อยที่สุด	มากที่สุด	เฉลี่ย	ในการเกษตร	นอก
	จำนวนร้อยละ	จำนวนร้อยละ	จำนวนร้อยละ	ปี	ปี	ปี	จำนวนร้อยละ	การเกษตรจำนวนร้อยละ
1.โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว)	52 45.61	62 54.39	114 100.00	20	73	49	114 100.00	-
2.โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ*	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	52 45.61	62 54.39	114 100.00	20	73	49	114 100.00	-

หมายเหตุ *ยังมิได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเนื่องจากโครงการยังไม่แล้วเสร็จ

1.2.2 ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนพบว่า ในปีงบประมาณ 2561 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนจำนวน 244 แห่งหรือคิดเป็นร้อยละ 96.83 จากแผนงานงบประมาณ โดยโครงการย่อยที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จร้อยละ 100 คือ โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) ในขณะที่โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ (ดังแสดงตามตารางที่ 1.2)

เมื่อพิจารณาในด้านเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการติดตามพบว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 5.3168 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 35.98 ของแผนงานงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานรายโครงการ โดยโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้สูงสุดคือ โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ

(ชั่วคราว) (ร้อยละ 71.80) และโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ต่ำสุดคือ โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ (ร้อยละ 7.99) (ดังแสดงตามตารางที่ 1.2)

จากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (โปรดดูรายละเอียดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานข้อ 1.2.4) โดย ส.ป.ก. สามารถดำเนินการก่อสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนได้เพียง 244 แห่งหรือร้อยละ 96.83 (ดังแสดงตามตารางที่ 1.3) ด้านการจ้างงานพบว่า การก่อสร้างฝายทำให้เกิดการจ้างแรงงานเกษตรกรในพื้นที่ จำนวน ๙๗๖ รายสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรประมาณ ๙ แสนบาท

ตารางที่ 1.2 ผลการดำเนินการโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชน

โครงการ	การดำเนินการโครงการ*					การเบิกจ่ายงบประมาณ*		
	แผนงาน		ผลงาน			งบประมาณ (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ
	จังหวัด	แห่ง	จังหวัด	แห่ง	ร้อยละ			
1.โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว)	23	244	23	244	100.00	6.4828	4.6492	71.72
2.โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ	4	8	4	1**	12.5	8.2938	0.6731	8.12
รวม	26	252	26	245	97.22	14.7766	5.3223	36.02

หมายเหตุ * ข้อมูล ณ 28 กันยายน 2561

** อยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

ตารางที่ 1.3 ผลการประเมินโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชน

โครงการ	ผลการดำเนินงาน (แห่ง)	เกณฑ์ (แห่ง)	ผลการประเมิน
1.โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว)	244	244	ผ่าน
2.โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ*	1	8	ไม่ผ่าน
รวม**	245	252	ไม่ผ่าน

หมายเหตุ *โครงการยังอยู่ในระหว่างดำเนินการแต่คาดว่าจะไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงาน

1.2.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ผลการติดตามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนพบว่าร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการอยู่ที่ร้อยละ 96.74 (ดังแสดงตามตารางที่ 1.4)

ส่วนในด้านผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมเท่ากับร้อยละ 96.74 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังแสดงตามตารางที่ 1.5)

ตารางที่ 1.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ประเด็นความพึงพอใจ	โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) (ร้อยละ)	โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ (ร้อยละ)
1.การคัดเลือกพื้นที่ในการดำเนินการ	95.53	-
2.การอบรมถ่ายทอดความรู้	95.88	-
3.การสนับสนุน/ช่วยเหลือ/จ้างงาน	97.46	-
4.การมีส่วนร่วมในการตรวจรับงานก่อสร้าง	97.74	-
5.การได้ใช้ประโยชน์จากโครงการ	96.64	-
6.ความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน	97.19	-
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	96.74	-
ค่าเฉลี่ยรวม	96.74*	

หมายเหตุ *ร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรดังกล่าวคำนวณจากโครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำเพียงโครงการเดียวเนื่องจากโครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ

ตารางที่ 1.5 ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกร*

โครงการ	ความพึงพอใจเฉลี่ย (ร้อยละ)	เกณฑ์ (ร้อยละ)	Sig.**	ผลการประเมิน
1.โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว)	96.74	ค่าเฉลี่ยไม่	0.000	ผ่าน
2.โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ	-	น้อยกว่า	-	-
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	96.74	ร้อยละ 80	0.000	ผ่าน

หมายเหตุ *ผลการประเมินดังกล่าวคำนวณจากโครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำแต่เพียงโครงการเดียวเนื่องจากโครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ

**คำนวณโดยใช้ one-simple t-test, Significant (2-tailed), ค่าความเชื่อมั่น 0.05

1.2.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหาแหล่งน้ำชุมชนคณะผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลได้พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการหลายประการและขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังนี้

1.2.4.1 โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว)

1. เนื่องจากในระหว่างการก่อสร้างเป็นฤดูฝน เกิดฝนตกชุกมีน้ำขังในลำห้วย ทำให้การขนย้ายวัสดุเข้าพื้นที่เป็นไปด้วยความยากลำบากและเกิดความล่าช้าควรดำเนินการสร้างในฤดูอื่นเพื่อทำให้การดำเนินงานกระทำได้สะดวกและสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

2. ไม่มีแรงงานเข้ามารับจ้างเนื่องจากเข้าสู่ฤดูกาลเพาะปลูกพืชค่านา ดูแลสวนผลไม้ควรดำเนินการแก้ไขในทำนองเดียวกับข้อ 1

3. ราคาวัสดุก่อสร้างไม่ตรงตามใบ BOQ (ราคากลาง) ควรกำหนดราคาวัสดุให้เหมาะสมกับท้องถิ่นหรือคิดราคาจากพื้นที่ก่อสร้าง

4. การจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานของโครงการมีความล่าช้าขั้นตอนยุ่งยากทำให้เสียเวลา อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในครั้งต่อไป ซึ่งควรเร่งรัดและวางแผนการจ่ายเงินค่าจ้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. การจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้าไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ทำให้ผลการดำเนินงานโดยรวมเกิดความล่าช้าตามไปด้วย ดังนั้นในปีงบประมาณถัดไปจึงควรเร่งรัดให้มีการจัดสรรงบประมาณที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

1.2.4.2 โครงการก่อสร้างถ้ำเก็บน้ำ

โครงการก่อสร้างถ้ำเก็บน้ำมีอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานคือ การไม่มีผู้รับจ้างยื่นเสนอราคา ทำให้ไม่สามารถผูกพันสัญญาได้ภายใน 30 กันยายน 2561 ประกอบกับระยะเวลาในการก่อสร้างถึงใช้ระยะเวลาเวลาดำเนินการถึง 150 วัน ซึ่งการจ่ายค่าแรงงานไม่สามารถผูกพันข้ามปีงบประมาณได้ จึงทำให้ ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างถ้ำเก็บน้ำได้ตามแผนงานงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงควรต้องเร่งรัดดำเนินการหาหรือผู้เกี่ยวข้องหาราคากลางที่จังหวัดสามารถดำเนินการได้หากสามารถเร่งรัดการดำเนินงานทันกำหนดจะทำให้สามารถจ่ายค่าแรงได้ภายในปีงบประมาณหรือตามที่ระเบียบกำหนด

2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ แก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ

2.1 รายละเอียดโครงการ

โครงการพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล ตามแนวทางศาสตร์พระราชา

หลักการและเหตุผล:

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561 เห็นชอบให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มอบหมายให้ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการขับเคลื่อนการทำงานในระดับพื้นที่ ตามแนวทางพระราชรัฐ โดยให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่มีโครงการกิจกรรมลงในพื้นที่ระดับตำบล หมู่บ้าน ดำเนินการโดยใช้ทีมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ระดับตำบลเป็นแกนหลัก และให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน สนับสนุนกลไกขับเคลื่อนในพื้นที่ทุกระดับตั้งแต่ ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน โดยได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (งบกลางปี) เพื่อดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร และแผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีภารกิจหลักด้านการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร เพื่อประโยชน์ในภาคเกษตรกรรม ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้ถือครองที่ดิน ให้สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด และตามนโยบายรัฐบาลให้นำพื้นที่ยึดคืนจากผู้ถือครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ 36/2559 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (รมว. กษ.) ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับมอบจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อนำมาบริหารจัดการพื้นที่ โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการพัฒนาเกษตรกร โดย ส.ป.ก. ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561(งบกลางปี) ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร และแผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 26,779,200 บาท (ยี่สิบหกล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันสองร้อยบาทถ้วน) แยกเป็นแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร จำนวน 22,605,200 บาท (ยี่สิบสองล้านหกแสนห้าพันสองร้อยบาทถ้วน) และแผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 4,174,000 บาท (สี่ล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

ส.ป.ก. ได้จัดทำโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เป้าหมายที่ 1 เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง รายได้เพิ่มขึ้น และผลิตภาพ (Productivity) ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น

ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร กิจกรรม การพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลตามแนวทางศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เกษตรกรตามแนวทางศาสตร์พระราชา และเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรนำแนวทางศาสตร์พระราชาไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และนำไปขยายผลในระดับพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการจัดการพื้นที่ตามแนวทางศาสตร์พระราชา
2. เพื่อให้เกษตรกรที่ผ่านการเรียนรู้ได้นำความรู้มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย: จำนวน 1,320 ราย ดังนี้

1. เป็นเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล หรือเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่สนใจหรือมีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ หรือเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมเข้าร่วมโครงการ จำนวน 1,300 ราย ประกอบด้วย

1) จังหวัดอุทัยธานี	จำนวน 318	ราย
2) จังหวัดกาฬสินธุ์	จำนวน 84	ราย
3) จังหวัดนครราชสีมา	จำนวน 145	ราย
4) จังหวัดกาญจนบุรี	จำนวน 269	ราย
5) จังหวัดสระแก้ว	จำนวน 281	ราย
6) จังหวัดชลบุรี	จำนวน 89	ราย
7) จังหวัดสุราษฎร์ธานี	จำนวน 114	ราย

2. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจาก ส.ป.ก. ส่วนกลาง จำนวน 20 ราย

ระยะเวลา:

ระหว่างเดือน เมษายน - สิงหาคม 2561

สถานที่ศึกษาดูงาน:

1. เครือข่ายศูนย์กสิกรรมธรรมชาติและเพื่อน
2. ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน
3. ศูนย์พัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
4. ศูนย์เรียน/แหล่งเรียนรู้ต้นแบบอื่นๆ ที่ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาแล้วว่าเหมาะสม

งบประมาณ:

ประมาณ 7,828,600 บาท (เจ็ดล้านแปดแสนสองหมื่นแปดพันหกร้อยบาทถ้วน)

วิธีดำเนินการ:

อบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ:

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

ที่ปรึกษาโครงการ:

1. นายสุรจิตต์อินทรชิต	เลขาธิการ ส.ป.ก.
2. นายรัตน์ะ สวามีชัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
3. นางดารณี ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
4. นายภาชน์ จารุภูมิิก	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
5. นายวินัย จะระนิล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรรมและเครือข่ายผู้นำ

ผู้ประสานงานโครงการ:

1. สำนักวิชาการและแผนงาน	หมายเลขโทรศัพท์ 02-281-0738
2. สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี	
นางสาวสิริมา แจ่มกระจ่าง	หมายเลขโทรศัพท์ 02-271-0036

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรที่ได้รับการอบรมมีความรู้ด้านการจัดการพื้นที่ตามแนวทางศาสตร์พระราชา
2. เกษตรกรที่ได้รับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

2.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ

2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลการติดตามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 รายพบว่า สัดส่วนเกษตรกรเพศชายเท่ากับ เพศหญิง (ร้อยละ 50.00) และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44.69 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วม โครงการการฝึกอบรมคือ 18 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุด คือ 72 ปี เมื่อพิจารณาในด้านการประกอบ อาชีพหลักของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรทุกคน (ร้อยละ 100) ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบอาชีพในภาค การเกษตรเป็นหลัก (ดังแสดงตามตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามเพศอายุ และอาชีพหลักของเกษตรกร

โครงการ	เพศ			อายุ			อาชีพหลัก	
	ชาย	หญิง	รวม	น้อย	มาก	เฉลี่ย	ในการเกษตร	นอกการเกษตร
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	ที่สุด ปี	ที่สุด ปี	ปี	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ	44 50.00	44 50.00	88 100.00	18	72	44.69	88 100.00	-

2.2.2 ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐพบว่าในปีงบประมาณ 2561 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐจำนวน 528 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 40.62 จากแผนงานงบประมาณ เมื่อพิจารณาในด้านเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการติดตามพบว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 1.8297 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23.37 ของแผนงานงบประมาณ (ดังแสดงตามตารางที่ 2.2)

จากผลการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (โปรดดูรายละเอียดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานข้อ 2.2.4) โดย ส.ป.ก. สามารถดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐได้เพียง 528 รายหรือร้อยละ 40.62 (ดังแสดงตามตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.2 ผลการดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ

โครงการ	การดำเนินการโครงการ*					การเบิกจ่ายงบประมาณ*		
	แผนงาน		ผลงาน			งบประมาณ (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ
	จังหวัด	ราย	จังหวัด	ราย	ร้อยละ			
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ	7	1,300	4	528	40.62	7.8286	2.0701	26.44

หมายเหตุ * ข้อมูล ณ 28 กันยายน 2561

ตารางที่ 2.3 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ

โครงการ	ผลการดำเนินงาน (ราย)	เกณฑ์ (ราย)	ผลการประเมิน
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ	528	1,300	ไม่ผ่าน

2.2.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ผลการติดตามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐพบว่าร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการอยู่ที่ร้อยละ 92.35 (ดังแสดงตามตารางที่ 2.4)

ส่วนในด้านผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมเท่ากับ 92.35 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังแสดงตามตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.4 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ประเด็นความพึงพอใจ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ (ร้อยละ)
1.การชี้แจงรายละเอียดโครงการ	92.56
2.การอบรมถ่ายทอดความรู้จากโครงการ	92.05
3.การคัดเลือกเพื่อไปศึกษาดูงาน	91.71
4.ความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน	93.07
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	92.35

ตารางที่ 2.5 ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกร

โครงการ	ความพึงพอใจเฉลี่ย (ร้อยละ)	เกณฑ์ (ร้อยละ)	Sig.*	ผลการประเมิน
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ	92.35	ค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	0.000	ผ่าน

หมายเหตุ *คำนวณโดยใช้ one-simple t-test, Significant (2-tailed), ค่าความเชื่อมั่น 0.05

2.2.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐคณะผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลได้พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการหลายประการและขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังนี้

1. พื้นที่คทข. เป็นพื้นที่ที่บูรณาการของหน่วยงานภายใต้โครงการเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาการซ้ำซ้อนของเกษตรกรเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ และจากข้อกำหนดในการดำเนินงานที่ห้ามอบรมเกษตรกรเป้าหมายซ้ำทำให้ ส.ป.ก. ไม่สามารถดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรได้ตามเป้าหมายซึ่งปัญหาดังกล่าวควรดำเนินการแก้ไขโดยการกำหนดแผนการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานบูรณาการก่อตั้งแผนงานหรืองบประมาณ หรืออนุญาตให้หน่วยงานบูรณาการสามารถดำเนินการอบรมเกษตรกรเป้าหมายซ้ำได้
2. สถานที่จัดอบรมส่วนใหญ่เกษตรกรต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรบางรายไม่สะดวกในการเดินทาง รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพิ่มขึ้น จึงควรแก้ไขโดยการดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรในพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความสนใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

3. การบริหารเวลาของทีมงานไม่เหมาะสม และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีมากเกินไป จึงควรมีการดำเนินการปรับแผนการดำเนินงานการฝึกอบรมให้มีความกระชับและมีประสิทธิภาพ

4. ในการดำเนินการจัดฝึกอบรมในครั้งต่อไป ควรพิจารณาในการเพิ่มการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ให้แก่เกษตรกรด้วยเนื่องจากเกษตรกรยังมีความต้องการด้านปัจจัยการผลิตในปริมาณมาก และเพื่อช่วยให้การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้น

3. โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกร ผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

3.1 รายละเอียดโครงการ

3.1.1 โครงการพัฒนาทักษะอาชีพ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมศิลปาชีพ สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/นโยบาย: เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

หลักการและเหตุผล:

เกษตรกรรมเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและมีคุณค่าต่อภาคเกษตรกรรมของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืน และมั่นคง ทางเศรษฐกิจและสังคม จึงทำให้รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาเกษตรกรรมให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อนำทักษะมาใช้ในการพัฒนาภาคเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดการฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาเกษตรกรรมให้มีความรู้ ความสามารถพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ที่จะส่งผลกระทบต่อมาถึงการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เน้นการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่อุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยเงินลงทุนส่วนใหญ่เป็นเงินกู้จากต่างประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องชำระหนี้ด้วยการส่งออกสินค้าทางการเกษตร เป็นผลให้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายลงผลที่ตามมาคือเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาช่องว่างระหว่างการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น โดยที่ภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าภาคเกษตร ขณะที่การจ้างงานไม่ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกับการขยายตัวของผลผลิต ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ที่ยังคงมีอาชีพเกษตรกรรมได้รับผลกระทบ ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการประกอบอาชีพ คือ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอสมควร พออยู่พอกินตามอัตภาพ จึงให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและพัฒนาเกษตรกร และได้กำหนดนโยบายเพื่อต้องการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตภาคเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เน้นการพัฒนาคนและสังคมโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทย ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากสภาพปัญหาข้างต้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มอบหมายให้ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมศิลปาชีพ (ศพส.) เป็นผู้รับผิดชอบ โครงการพัฒนาทักษะอาชีพ ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ แก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ที่มีความประสงค์จะเข้าฝึกอบรมฯ และมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ เกษตรกร

สามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพ นอกเหนือจากการทำเกษตร และ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในชุมชน ทั้งหมด 15 จังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งหมด 300 คน และ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรฯ เข้าร่วมโครงการดังกล่าว เริ่มดำเนินการฝึกอบรมฯ เดือน พฤษภาคม 2561 ถึงเดือนสิงหาคม 2561

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อฝึกอบรมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ ให้แก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน
2. เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพ นอกเหนือจากการทำเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายให้กับตัวเองและครอบครัว
3. เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับ ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในชุมชนที่สนใจได้

กลุ่มเป้าหมายการดำเนินการ:

เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินทั่วประเทศ 15 จังหวัดจำนวน 300 คน

พื้นที่ดำเนินการ:

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดำเนินการฝึกอบรม ณ พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 15 จังหวัด ได้แก่ (จังหวัดเชียงใหม่ น่าน อุตรดิตถ์ ขอนแก่น เลย ชัยภูมิ อุตรธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ระนอง กระบี่ และสุราษฎร์ธานี)

วิธีดำเนินงาน:

ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ระยะเวลาในการฝึก 3 วันต่อหลักสูตร

ตัวชี้วัด:

1. เชิงปริมาณ

เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ผ่านการฝึกอบรมฯ จำนวน 300 ราย

2. เชิงคุณภาพ

ร้อยละ 60 เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

งบประมาณ:

ใช้เงินงบประมาณค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมทั้งหมดเป็นเงิน 990,000 บาท (เก้าแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน) แบ่งเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

9.1 ค่าใช้จ่ายสำหรับ ส.ป.ก.จังหวัด จำนวน 47,000 บาท (สี่หมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน) รายละเอียดตามตารางที่แนบมาพร้อมนี้

9.2 ค่าใช้จ่ายสำหรับ ศพส. จำนวน 782,800 บาท (เจ็ดแสนแปดหมื่นสองพันแปดร้อยบาทถ้วน)

- ค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่	เป็นเงิน 54,000 บาท
- ค่าเช่าที่พักเจ้าหน้าที่	เป็นเงิน 144,000 บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและวัสดุหล่อลื่น	เป็นเงิน 75,000 บาท
- ค่าอาหาร	เป็นเงิน 216,000 บาท
- ค่ายานพาหนะ	เป็นเงิน 99,000 บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	เป็นเงิน 63,000 บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน 108,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	เป็นเงิน 23,800 บาท

9.3 ค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร. จำนวน 160,200 บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองร้อยบาทถ้วน)

- ค่าสมนาคุณวิทยากร	เป็นเงิน 81,000 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงวิทยากร	เป็นเงิน 7,200 บาท
- ค่าเช่าที่พักวิทยากร	เป็นเงิน 72,000 บาท

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวข้างต้น สามารถจ่ายได้ทุกรายการตามความเหมาะสม

ระยะเวลาดำเนินโครงการ:

เดือนพฤษภาคม 2561 – เดือนสิงหาคม 2561 กำหนด 20 คนต่อหลักสูตร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

1. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการฝึกอบรมฯทั้งหมด 300 คน
2. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับทักษะความรู้เพิ่มขึ้นสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายให้กับครอบครัว

3. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนผู้ที่สนใจได้

ผลสัมฤทธิ์ (Outcome):

1. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่าย เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้
2. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการประยุกต์นำวัตถุดิบ ผลผลิตทางการเกษตร มาแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้

3.1.2 โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล 4 ภาค

เหตุผลความจำเป็น:

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักการส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้ตระหนักถึงความสำคัญและความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยมีคุณภาพชีวิตและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยน้อมนำแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาเป็นกรอบแนวทางในการประกอบอาชีพเกษตรกรและการดำเนินชีวิต สร้างวินัยและภูมิคุ้มกันให้เกษตรกรได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนความคิดทัศนคติ และพฤติกรรมในการทำเกษตรซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาและขจัดความยากจนให้แก่เกษตรกรได้อย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการสร้างแนวคิดการพึ่งพาตนเอง การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และพึ่งพาตนเองได้ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นหนึ่งในศาสตร์แห่งพระราชาร.๙ และเป็นแนวทางการบริหารจัดการที่ดินที่มีอยู่จำกัดของเกษตรกรให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีพอเพียง มีรายได้ให้กับครอบครัว ทั้งนี้ เกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคกหนองนา เป็นรูปแบบหนึ่งการจัดการพื้นที่ตามหลักทฤษฎีใหม่ โดยใช้องค์ความรู้ด้านการออกแบบภูมิทัศน์ (Landscape design) ผสมผสานกับศักยภาพของพื้นที่ตามภูมิสังคม (Geo-Social)

วัตถุประสงค์โครงการ:

1. เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้รับองค์ความรู้ด้านการจัดการพื้นที่ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคก หนอง นา โมเดล
2. เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ผ่านการเรียนรู้นำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง
3. เพื่อให้เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคก หนอง นา โมเดล

เป้าหมายโครงการ:

เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 250 ราย มีรายจ่ายลดลง และมีแหล่งรายได้เพิ่มขึ้น
พื้นที่ดำเนินการ:

เกษตรกรที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ในเขตปฏิรูปที่ดิน 72 จังหวัด

งบประมาณ:

งบประมาณจำนวน 1,00,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)

หน่วยงานดำเนินการ:

1. เจ้าภาพ : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
2. หน่วยงานร่วมดำเนินการ : -

ระยะเวลาดำเนินการ:

ระหว่างเดือนมกราคม 2561 – กันยายน 2561

กิจกรรม	ช่วงเวลา
1. ประสานงานเพื่อเตรียมการจัดการฝึกอบรมฯ	กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2561
2. ขออนุมัติผู้เข้าร่วมฝึกอบรมฯ และประสานเจ้าหน้าที่จังหวัดเพื่อนำเกษตรกรเข้าร่วมฝึกอบรมฯ	มีนาคม 2561
3. จัดอบรมฯ ให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรเพื่อปรับแนวคิดการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 7 วัน 6 คืน	มีนาคม – กรกฎาคม 2561
- รุ่นที่ 1 ภาคเหนือ	มีนาคม 2561
- รุ่นที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เมษายน 2561
- รุ่นที่ 3 ภาคกลาง	พฤษภาคม 2561
- รุ่นที่ 4 ภาคใต้	กรกฎาคม 2561
4. ประสานงานและติดตามข้อมูลเกษตรกร	มีนาคม – กันยายน 2561

วิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน:

ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดย

8.1 การบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากร

8.2 ฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมการสาธิต จำลองสถานการณ์ เพื่อให้มีความรู้ความ ความเข้าใจในด้านการทำ เกษตรทฤษฎีใหม่

8.3 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ที่ผ่านการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในกระบวนการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริอย่างแท้จริง และสามารถนำความรู้ และ รูปแบบการจัดการพื้นที่แบบโคก หนอง นา ไปปรับใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง กิจกรรมในแปลงเกษตรกรรมมีความหลากหลาย และเกื้อกูลกัน สร้างแหล่งอาหาร แหล่งรายได้ ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้

ผลสัมฤทธิ์:

เกษตรกรลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 250 ราย ได้รับการอบรม และมีองค์ความรู้ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคกหนองนา สามารถนำไปปรับใช้ในแปลงของตนเองจนสามารถลดรายจ่ายได้

* หมายเหตุ 1. ช่วงเวลาและสถานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
2. ค่าใช้จ่ายต่างๆ สามารถถ่วงจ่ายกันได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555

3.1.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เจ้าของโครงการ: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

หลักการและเหตุผล:

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) มีนโยบายเพิ่มทักษะอาชีพแก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี พ.ศ. 2561 ในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์

เครือข่าย ศพก.ตามภูมินิเวศน์และความต้องการของเกษตรกร เพื่อสร้างแนวคิดและสร้างแรงบันดาลใจในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้เกษตรกรได้มาศึกษาเรียนรู้ จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ การผลิต การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุน การพัฒนาคุณภาพ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต สามารถใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และมีระบบการผลิตที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การบรรเทาและแก้ไข ปัญหาความยากจนในที่สุด

วัตถุประสงค์:

เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ เป็นผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่และการผลิตตามภูมินิเวศน์ จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือศูนย์เครือข่าย ศพก. ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย:

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ 2,800 ราย 62 จังหวัด

การดำเนินการ:

บรรยาย อภิปราย ฝึกปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน:

1. ส.ป.ก.ส่วนกลาง จัดประชุมทางไกลผ่านระบบออนไลน์ เพื่อสร้างการรับรู้ ชี้แจงความเป็นมา หลักการเบื้องต้นและเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินโครงการฯ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค
2. ส.ป.ก.ส่วนกลาง จัดทำคู่มือการดำเนินงาน แผนงาน ขออนุมัติหลักการโครงการ และออกแบบระบบการรายงานแผนและผลการดำเนินงาน Planning Action and Result Action (PARA)
3. ส.ป.ก.จังหวัด ประสานข้อมูลผลสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนด้านการเกษตรจากหน่วยงาน และ/หรือ บุคคลผู้เกี่ยวข้อง มาปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนงาน โครงการฯ ประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมการฝึกอบรมแก่เกษตรกรเป้าหมาย คัดกรองและรับสมัครผู้เข้าอบรมตามคุณสมบัติที่กำหนด

เงื่อนไขการรับสมัครเกษตรกร มีรายละเอียด ดังนี้

- เป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
- เป็นเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

- เป็นเกษตรกรที่มีที่อยู่อาศัยหรือมีที่ทำการเกษตรอยู่ในจังหวัด
- มีความประสงค์จะเข้ารับการฝึกอบรมและสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ตลอดหลักสูตร
- 4. ส.ป.ก.จังหวัด จัดเก็บและบันทึกข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการในระบบ PARA
- 5. ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการจัดการฝึกอบรม/ศึกษาดูงานให้เกษตรกร
- 6. ส.ป.ก.จังหวัด ประเมินผลการอบรมเกษตรกรตามแบบประเมิน และรายงานผลผ่านระบบ PARA พร้อมจัดทำแฟ้มผลงาน เพื่อจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 7. ส.ป.ก.ส่วนกลาง โดย สำนักวิชาการและแผนงาน (สวผ.) ติดตามและประเมินผลโครงการฯ

ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ:

เมษายน – กันยายน 2561 ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือศูนย์เครือข่าย ศพก.

งบประมาณ:

จำนวน 2,184,000 บาท (สองล้านหนึ่งแสนแปดหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

ผลผลิต (OUT PUT):

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการอบรม จำนวน 2,800 ราย

ผลลัพธ์ (OUT COME):

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ:

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ที่ปรึกษาโครงการ:

1. นายสุรจิตต์อินทรชิต	เลขาธิการ ส.ป.ก.
2. นายรัตน์ะ สวามีชัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
3. นายภาชนัน จารุภูมิ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี
4. นายวินัย จะระนิล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเกษตรกรและเครือข่ายผู้นำ

* หมายเหตุ 1. ช่วงเวลาและสถานที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

2. ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สามารถถัวเฉลี่ยกันได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555

3.2 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการ

3.2.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลการติดตามข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 825 รายพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.34 เป็นเพศหญิง และเป็นเพศชายร้อยละ 46.66 และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 51 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมคือ 24 ปี ส่วนเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุด คือ 86 ปี เมื่อพิจารณาในด้านการประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรทุกคน (ร้อยละ 100) ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นหลัก (ดังแสดงตามตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรจำแนกตามเพศอายุ และอาชีพหลักของเกษตรกร

โครงการ	เพศ			อายุ			อาชีพหลัก	
	ชาย	หญิง	รวม	น้อยที่สุด	มากที่สุด	เฉลี่ย	ในการเกษตร	นอกการเกษตร
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	ปี	ปี	ปี	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
1.การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ	11 35.48	19 64.52	30 100.00	34	62	47	31 100.00	-
2.การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคกหนองนา โมเดล	25 37.87	41 62.13	66 100.00	24	74	52	67 100.00	-
3.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	349 47.87	380 52.13	729 100.00	25	86	54	727 100.00	-
รวม	385 46.66	440 53.34	825 100.00	24	86	51	825 100.00	-

3.2.2 ผลการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ

ผลการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ในปีงบประมาณ 2561 ส.ป.ก. ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผ่านโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐทั้ง 3 โครงการจำนวน 2,177 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 64.99 จากแผนงานงบประมาณ โดยโครงการย่อยที่ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรสูงสุดคือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ 67.21) และโครงการที่ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรต่ำสุดคือ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล (ร้อยละ 42.40) (ดังแสดงตามตารางที่ 3.2)

เมื่อพิจารณาในด้านเบิกจ่ายงบประมาณ ผลการติดตามพบว่า ส.ป.ก. สามารถดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณได้ 2.4078 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57.69 ของแผนงานงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการดำเนินงานรายโครงการ โดยโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้สูงสุดคือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ 61.75) และโครงการที่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ต่ำสุดคือ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล (ร้อยละ 47.51) (ดังแสดงตามตารางที่ 3.2)

จากผลการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตัวชี้วัดเชิงปริมาณของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ผลการดำเนินงานดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (โปรดดูรายละเอียดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานข้อ 3.2.7) โดย ส.ป.ก. สามารถดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินภายใต้โครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐได้เพียงร้อยละ 64.99 (ดังแสดงตามตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.2 ผลการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและการเบิกจ่ายงบประมาณ

โครงการ	การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ*					การเบิกจ่ายงบประมาณ*		
	แผนงาน		ผลงาน			งบประมาณ (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ
	จังหวัด	ราย	จังหวัด	ราย	ร้อยละ			
1.การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ	15	300	10	189	63.00	0.9900	0.5841	59.00
2.การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคกหนองนา โมเดล	44	250	23	106	42.40	1.0000	0.4795	47.95
3.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	62	2,800	49	1,882	67.21	2.1840	1.3714	62.79
รวม	65	3,350	54	2,177	64.99	4.1740	2.4078	57.69

หมายเหตุ * ข้อมูล ณ 28 กันยายน 2561

ตารางที่ 3.3 ผลการประเมินเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

โครงการ	ผลการดำเนินงาน (ราย)	เกณฑ์ (ราย)	ผลการประเมิน
1.การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ	189	300	ไม่ผ่าน
2.การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบ โคกหนองนา โมเดล	106	250	ไม่ผ่าน
3.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	1,882	2,800	ไม่ผ่าน
รวม	2,177	3,350	ไม่ผ่าน

3.2.3 ความรู้ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

ผลการติดตามข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรภายหลังการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ในภาพรวมของทั้ง 3 โครงการ เกษตรกรมีระดับความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยร้อยละ 87.41 โดยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนา โมเดลมีร้อยละความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรสูงสุดคือร้อยละ 89.39 และโครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพมีร้อยละความรู้ความเข้าใจต่ำสุดคือร้อยละ 85.48 (ดังแสดงตามตารางที่ 3.4)

เมื่อพิจารณาในด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรของโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ในภาพรวมของทั้ง 3 โครงการ เกษตรกรมีระดับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์เฉลี่ยร้อยละ 87.16 โดยโครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพมีร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์สูงสุดคือร้อยละ 90.65 และโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่ำสุดคือร้อยละ 87.16 (ดังแสดงตามตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 ร้อยละความรู้ความเข้าใจ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

โครงการ	ความรู้ความเข้าใจ (ร้อยละ)	การนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)
1.การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ	85.48	90.65
2.การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบ โคกหนองนา โมเดล	89.39	88.33
3.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	87.37	82.49
ค่าเฉลี่ย	87.41	87.16

3.2.4 การศึกษาดูงานนอกสถานที่และการถ่ายทอดองค์ความรู้

ผลการติดตามข้อมูลด้านการศึกษาดูงานนอกสถานที่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.44) ได้ไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่ โดยโครงการที่มีการนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่สูงสุดคือ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยจำนวนเกษตรกรที่ได้ไปศึกษาดูงานคิดเป็นร้อยละ 56.24 ของจำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนโครงการที่มีการนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานน้อยที่สุดได้แก่โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ โดยโครงการมิได้นำเกษตรกรไปศึกษาดูงานนอกพื้นที่เลย (ดังแสดงตามตารางที่ 3.5)

เมื่อพิจารณาในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ผลการติดตามพบว่า ภายหลังการฝึกอบรมเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.43) มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลที่ตนเองรู้จัก โดยโครงการที่มีร้อยละการถ่ายทอดองค์ความรู้สูงสุดได้แก่ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล (ร้อยละ 90.62) และโครงการที่มีร้อยละการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่ำที่สุดได้แก่ โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ (ร้อยละ 61.29) (ดังแสดงตามตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 การศึกษาดูงานนอกสถานที่และการถ่ายทอดองค์ความรู้

โครงการ	การศึกษาดูงานนอกสถานที่		การถ่ายทอดองค์ความรู้	
	ได้ไป	ไม่ได้ไป	ถ่ายทอด	ไม่ได้ถ่ายทอด
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
1.การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปอาชีพ	-	31 100.00	19 61.29	12 38.71
2.การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบ โคกหนองนา โมเดล	20 30.31	46 69.69	29 90.62	3 9.38
3.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	410 56.24	319 43.76	494 67.77	235 32.23
รวม	430 51.44	396 48.56	542 68.43	250 31.57

3.2.5 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ผลการติดตามข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่าร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการอยู่ที่ร้อยละ 90.02 โดยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดลมี

ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรสูงสุดคือ 91.23 รองลงมาคือ โครงการการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ (ร้อยละ 89.89) และโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ 88.95) ตามลำดับ (ดังแสดงตามตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 ความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของโครงการ

ประเด็นความพึงพอใจ	การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ (ร้อยละ)	การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคก หนองนา โมเดล (ร้อยละ)	การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ร้อยละ)
1.หลักสูตรการจัดอบรม	90.00	96.21	87.79
2.สถานที่ในการจัดอบรม	90.65	89.84	87.56
3.วิทยากรที่ให้ความรู้	92.58	96.96	88.92
4.ระยะเวลาในการจัดอบรม	88.39	90.15	88.08
5.การศึกษาดูงานนอกสถานที่	85.48	85.45	92.78
6.ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ	92.26	88.78	88.59
ค่าเฉลี่ยรายโครงการ	89.89	91.23	88.95
ค่าเฉลี่ยรวม	90.02		

3.2.6 ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกร

ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐพบว่า ร้อยละความพึงพอใจเฉลี่ยของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการทั้งในภาพรวม (ร้อยละ 90.02) และรายโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังแสดงตามตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 ผลการประเมินร้อยละความพึงพอใจของเกษตรกร

โครงการ	ความพึงพอใจเฉลี่ย (ร้อยละ)	เกณฑ์ (ร้อยละ)	Sig.*	ผลการประเมิน
1.การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ	89.89	ค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	0.000	ผ่าน
2.การเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบโคก หนองนา โมเดล	91.23		0.002	ผ่าน
3.การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน	88.95		0.000	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	90.02		0.000	ผ่าน

หมายเหตุ *คำนวณโดยใช้ one-simple t-test, Significant (2-tailed), ค่าความเชื่อมั่น 0.05

3.2.7 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการเพิ่มทักษะอาชีพเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐคณะผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลได้พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการหลายประการและขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังนี้

1. ข้อมูลเกษตรกรที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่กระทรวงการคลังส่งมายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บางจังหวัดเป้าหมายไม่มีเกษตรกรอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงทำให้ไม่มีการอบรม
2. การอบรมเกษตรกรโครงการสวัสดิการแห่งรัฐมีหลายหน่วยงานบูรณาการภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมดำเนินการจึงทำให้มีหลายเมนูการอบรมให้เกษตรกรเลือกดังนั้นเกษตรกรในบางจังหวัดเป้าหมายจึงไม่เลือกเมนูการอบรมของ ส.ป.ก. หรือ เกษตรกรเลือกไม่ครบตามจำนวนเป้าหมายการอบรม
3. ภัยธรรมชาติ บางจังหวัดเป้าหมายเกิดภัยธรรมชาติ(น้ำท่วม) ในช่วงเวลาอบรม จึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถเดินทางมาอบรมได้ และบางกรณีต้องเฝ้าติดตามดูแลผลผลิต ดังนั้นควรกำหนดช่วงเวลาการฝึกอบรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับฤดูกาล
4. ปัญหาในด้านระยะทาง เนื่องจากบางเมนูฝึกอบรมดำเนินการอบรมหลายวัน ต้องใช้เวลาเดินทางและพักค้างคืน จึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวการจัดการอบรมจึงควรให้อยู่ใกล้ชุมชนเป้าหมายมากที่สุด
5. เมนูการฝึกอบรมของ ส.ป.ก. ไม่ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต จึงเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกษตรกรเข้าร่วมจำนวนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้นในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมในครั้งต่อไปควรดำเนินการกำหนดหลักสูตรให้มีมาตรฐานเดียวกัน
6. การคิ่งบประมาณในการอบรมกิจกรรมในบางจังหวัดมีจำนวนมากเกินไป เนื่องจากไม่ได้มีการประสานงานการวางแผนทำกิจกรรมล่วงหน้ากับจังหวัดก่อน
7. ควรมีการติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หลังการอบรม เพื่อให้หน่วยงานทราบถึงประโยชน์หรือปัญหาของการจัดทำโครงการ และเพื่อให้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. การอบรมเกษตรกร ควรมีเอกสารประกอบการอบรมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรเก็บไว้เป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงการเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นได้ต่อไป
9. การกำหนดเงื่อนไขการดำเนินงานโครงการ มีขั้นตอน กระบวนการที่ยากต่อการปฏิบัติงานในบางพื้นที่เป้าหมาย ทำให้จังหวัดเป้าหมายเกิดความไม่เข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงานที่ถูกต้อง
10. การกำหนดจังหวัดเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการ ควรวิเคราะห์ วางแผน และประเมินผล ก่อนเนื่องจากบางจังหวัดมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติมาก หากกำหนดให้จังหวัดดังกล่าวเป็นจังหวัดเป้าหมายจะทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11. การกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่ระบุว่าจะต้องเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ดินเท่านั้นที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้นั้น เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของ ส.ป.ก. จึงควรปลดล็อกคุณสมบัติดังกล่าวหากวัตถุประสงค์หลักของโครงการต้องการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ เนื่องจากกรณีศึกษาที่พบคือเกษตรกรได้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐและต้องการร่วมการฝึกอบรมแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นต้น

12. การกำหนดเมนูอาชีพที่จะอบรมให้แก่เกษตรกรมีความสับสน ทำให้หน่วยงานบูรณาการแย่งเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายกันเองเพื่อดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ทำให้เกิดความล่าช้าและสับสนในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวควรดำเนินการแก้ไขโดยการพัฒนาระบบดิจิทัลที่ทันสมัยที่เกษตรกรสามารถเลือกลงทะเบียนได้ผ่านระบบออนไลน์ และควรดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการตั้งแผนงานงบประมาณและการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา ซึ่งจะทำให้หน่วยงานบูรณาการมีเป้าหมายเกษตรกรที่ชัดเจน และไม่เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ภาพประกอบผลการดำเนินงานรายการ

1. โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (ชั่วคราว) เพื่อสนับสนุนโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเขตปฏิรูปที่ดิน

2. โครงการก่อสร้างถังเก็บน้ำ ค.ส.ล. เพื่อการเกษตรในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน ขนาด 30 ลูกบาศก์เมตร

3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรผู้ได้รับจัดสรรที่ดินทำกินภาครัฐ

4. โครงการส่งเสริมส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปาชีพ

5. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบโคกหนองนาโมเดล

6. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข อนุมัติโครงการภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2561

ภาคผนวก

ภาคผนวก ค เมนูการพัฒนาทักษะอาชีพภายใต้โครงการเพิ่มทักษะอาชีพ

แก่เกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

ที่ปรึกษา

นางดารณี ชนะชนม์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน

นายเกียรติยศ ทรงสง่า

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

คณะผู้จัดทำ

นางสาวณัฐชานันท์อภิวัดธนิกุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายศุภมิตร ศรีวัฒนาชัย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาวสีรีจิตรา ฤกษ์ป่าย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาวอิสริยาภรณ์ บุรณโสภา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายจิตติ ภูลวรรณ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายไกรมาศ งามขาลี

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายสมเจตน์ ประกิตเจริญสุข

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ